

VERSLAG van de hybride vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water op 12 oktober 2022

Voorzitter:

Mevrouw S.F. van Ulzen

Namens GS aanwezig: ir. H.P. van Essen (gedeputeerde) en de heer drs. R. Strijk (gedeputeerde), ir. R.G.H. van Muilekom, mw. drs. W.R.C. Sterk (gedeputeerde)

Aanwezig: T. De Boer (GroenLinks), W. De Boer-Leijnsma (PvdA), mevrouw E. Broere-Kaal (BVNL), de heer T. Dinklo (JA21), mevrouw M. van Elteren GroenLinks, de heer M. Fiscalini (JA21), mevrouw J. Van Gilse (VVD), mevrouw N. De Haan-Mourik (ChristenUnie), de heer H. De Harder (ChristenUnie), de heer F. Hazeleger (SGP), de heer K. de Heer (ChristenUnie), mevrouw M. Hoek (50PLUS), de heer B. de Jager (VVD), de heer V. Janssen (VVD), mevrouw M. de Jong (GroenLinks), mevrouw H. Keller (PvdD), mevrouw T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), mevrouw A. Krijgsman (PvdA), mevrouw M. Lejeune-Koster (PvdA), mevrouw O. de Man (VVD), de heer D. Oude Wesselink (GroenLinks), de heer A. van Schie (VVD), de heer T. Schipper (SP), de heer W. van der Steeg (PvdD), mevrouw M. Stegenga (CDA), mevrouw D. van Ulzen (VVD), de heer C. Westerlaken (CDA), mevrouw M. de Widt (D66)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

De heer F. Kools (commissiegriffier), de heer N. Nellestijn (commissiesecretaris), mevrouw Katy Boesten (Notuleerservice Nederland)

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Van Ulzen, opent de vergadering en heet de aanwezigen en degenen die via Teams deelnemen of meeluisteren welkom. Er is een volle agenda en de spreektijden bedragen 9 minuten netto voor de fracties en 39 minuten voor GS. Er is een kleine optie op uitloop. Interrupties en toelichtingen op de opwaarderingen tellen mee voor de spreektijd. Gedeputeerde Van Essen zal om 13.55 uur de vergadering verlaten vanwege een overleg met de minister, om later weer aan te sluiten. Afmeldingen zijn ontvangen van mevrouw Veen (fractie D66) en mevrouw Demir (fractie DENK)

2. Vaststellen agenda

Er staan acht bespreekpunten op de agenda die in de aanloop naar de vergadering nog omgegooid is vanwege het overleg van gedeputeerde Van Essen met minister. Er zijn twee insprekers bij agendapunt 7. Er zijn geen opmerkingen op de agenda. Die wordt vastgesteld.

3. Mededelingen

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Van Essen.

Gedeputeerde Van Essen heeft een korte mededeling met betrekking tot de ruimtelijke puzzel waar de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling de provincies mee op pad gaat sturen. Er komt een startpakket met opgaven die de provincies een plek moeten geven. Het startpakket was voorzien voor 1 oktober maar dit is verschoven naar november. Waarschijnlijk zal de deadline voor het leggen van de ruimtelijke puzzel eveneens vertragen. Het presidium heeft gevraagd hoe PS bij keuzes uit de ruimtelijke puzzelvorm wordt betrokken. Hierover is een memo in voorbereiding dat aanstaande dinsdag in het college wordt besproken aangezien het de portefeuilles van alle GS-leden raakt.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Van Muilekom.

Gedeputeerde Van Muilekom heeft een mededeling over het Convenant Duurzame Woningbouw. Hij heeft dit afgelopen week met veel partijen ondertekend. Eerst waren er ongeveer 87 partijen en nu ongeveer 100. Hij is blij dat 23 van de 26 gemeenten meedoen. Van de deelnemers is ongeveer 50% overheid en 50% marktpartij. Het is belangrijk om dit in de organisatie te gaan verbreden met de drie provincies, en om meer provincies hierin mee te krijgen. De werkzaamheden gaan van start en het convenant is een leertraject. Er komen een aantal workshops waarvan de eerste workshops gaat over het materialenpaspoort en de andere workshop over het integraal afwegingskader van de ambities.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Sterk.

Gedeputeerde Sterk heeft een aantal mededelingen en een aanbod:

Allereerst wil zij de Staten een werkbezoek aanbieden naar landgoed De Boom waar men het afgelopen jaar heeft gewerkt aan herbegrenzings ten bate van de natuurrealisatie. De kopgroep Akkoord van Utrecht heeft

hierover positief geadviseerd. Dit betekent concreet functieverandering van 68 hectare ten behoeve van het NNN, waarvan 36 hectaren in de periode van 2023 tot 2026 wordt uitgevoerd. Dit is een mooi proces waarbij zowel de agrarische sector, de landgoedeigenaar als het natuurbeheer een plek hebben gekregen. Zij adviseert om hiernaar te kijken omdat men hier veel van kan leren voor de gebiedsgerichte aanpak.

Verder heeft zij een aantal mededelingen:

- De provincie is eerder samen met tien gemeenten in bezwaar/beroep gegaan tegen het besluit van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat over de verlenging van de opsporingsvergunning olie en gas in Utrecht. Op dinsdag 5 juli vond de hoorzitting plaats en op 30 september is de uitspraak gekomen van de rechtbank waarin de provincie en de gemeenten zijn aangemerkt als belanghebbenden. De rechtbank heeft geoordeeld dat de milieu- en natuurbelangen bij het besluit tot de opsporingsvergunning betrokken moeten worden. Daarmee wordt het besluit vernietigd en moet de minister binnen zes weken een nieuw besluit nemen, en hierbij ingaan op de inhoudelijke bezwaargronden. De provincie zal dit nieuwe besluit opnieuw bestuderen en beslissen wat zij gaat doen.
- Over de boerderij De Grote Maat in Cothen, die in provinciaal bezit is, zijn in 2018 bestuurlijke afspraken gemaakt met LTO en met de gemeente Wijk bij Duurstede. Hierbij was afgesproken dat men zou proberen de boerderij zo te verkopen dat provinciale doelen op het gebied van de kringlooplandbouw en natuurrealisatie gediend werden. Hiervoor is een bidboek opgesteld, maar er bleken een aantal juridische bezwaren tegen de voorgesteld verkoopprocedure. Daarom heeft de gedeputeerde vanochtend aan alle belangstellenden gemeld dat de publieke verkoop niet doorgaat maar dat de provincie een kavelruil wil voorstellen in het gebied, waarbij zij De Grote Maat wil inbrengen. De doelen hierbij zijn natuurrealisatie, dijkversterking, stikstofreductie en versterking van de landbouw. De provincie wil een groot gebiedsproces gaan neerzetten dat waarschijnlijk eind dit jaar start. De gedeputeerde hoopt dat dit in twee- tot drie jaar leidt tot herinrichting van dit bezit.
- De gedeputeerde had op 5 oktober een bijeenkomst met jonge agrariërs (boeren tussen 18 en 38 jaar). Deze groep is niet gemakkelijk te bereiken en er waren 70 deelnemers. Dit hadden er meer kunnen zijn maar de capaciteit was beperkt. Er was veel waardering voor de bijeenkomst en het rapport van minister Remkes is besproken. Tevens zijn de plattelandscoaches onder de aandacht gebracht. Sommige boeren hadden hier al gebruik van gemaakt.
- GS heeft besloten om het Handvest Aanpassing aan de Klimaatverandering te ondertekenen. Hiermee maakt de provincie deel uit van een Europese praktijkgemeenschap van 150 regio's en gemeenschappen. Hierin zitten bijvoorbeeld ook de gemeente Utrecht en Amersfoort. Het betreft een ambtelijke samenwerking die gaat helpen om onderzoek te doen om een beter beeld te krijgen wat de provincie gaat doen.
- De Raad van State heeft vandaag uitspraak gedaan over het beroep dat onder andere was aangetekend tegen een uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland over het zogeheten beweiden en bemesten. De Raad van State heeft in haar uitspraak opnieuw een type emissiearme stalvloer afgekeurd. De Raad van state gaat er wel in mee dat het beweiden en bemesten mogelijk moeten zijn wanneer men kan aangeven dat het gebied voor landbouwgebruik in het bestemmingsplan staat, en wanneer men kan aangeven dat in het verleden op dezelfde manier van de landbouwgrond gebruik is gemaakt.

4. Ingekomen stukken RGW

De voorzitter meldt dat de SGP heeft verzocht om een inhoudelijke reactie van GS bij twee punten. Hier wordt aan gewerkt en zodra de reactie binnen is wordt deze gedeeld.

5. Verslag van Statencommissie Ruimte, Groen en Water/Wonen

De voorzitter meldt dat de wijzigingen in de verslagen van 31 augustus en 7 september zijn verwerkt. De juiste versies zitten nu in het SIS. De verslagen worden hiermee vastgesteld.

6. Termijnagenda en lijst moties RGW

De voorzitter informeert of er nog vragen zijn. Zij geeft het woord aan de griffier over mogelijke werkbezoeken.

De heer Kools peilt of er voldoende belangstelling is voor het werkbezoek naar Landgoed De Boom dat gedeputeerde Sterk bij de mededelingen heeft aangeboden. Er is voldoende belangstelling voor in de commissie. Er zal hierover snel nadere communicatie volgen.

Tevens was er een tweede aanbod van mevrouw Veen van D66. Omdat die niet aanwezig kan zijn bij deze vergadering heeft zij tevoren het volgende meegegeven: Naar aanleiding van het recente bezoek aan het defensie terrein in het kader van het Omgevingsgericht Werken stelt mevrouw Veen voor om een dagdeel een werkbezoek aan Defensie te brengen, zodat men nader kennis kan maken met de terreinen en werkzaamheden van Defensie met het oog op de gebiedsopgave waar de provincie bij betrokken is. De heer Kools vraagt of hier belangstelling voor is.

Mevrouw Van Elteren geeft aan dat zij hoorde dat het gebied qua natuurwaarde heel interessant is en vindt dat deze kant niet belicht is. Zij vraagt of het mogelijk is om hier een samenwerking van de maken met Defensie. Het verhaal vanuit Defensie is heel helder overgebracht en zij wil graag de andere kant horen.

Er is hier animo voor en de voorzitter concludeert dat natuur in combinatie met defensie zal worden meegenomen.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Van Muilekom over de termijnagenda.

Gedeputeerde Van Muilekom meldt dat op de agenda van de vergadering van november de Statenbrief staat over de organisatie en uitvoering van de woonwijk Vliegbasis Soesterberg en Sortie. Hij biedt een aparte sessie aan wanneer er vragen zijn, of wanneer men verdieping wil op vragen. Hij zal communiceren met de griffie om hiervoor een geschikt moment te vinden zodat de commissie de vragen kan meenemen in het bepalen van het standpunt.

De voorzitter voegt toe dat het om puur technische vragen gaat en geeft als aandachtspunt dat dit onder geheimhouding valt.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat van tevoren zal worden aangegeven wanneer iets onder geheimhouding valt.

7. Rondvraag

De voorzitter heeft geen rondvragen ontvangen.

8. Inspraak

De voorzitter meldt dat er een aantal insprekers zijn. Zij geeft als eerste het woord aan mevrouw Hennipman uit Westbroek. Mevrouw Hennipman heeft samen met haar man een biologische veehouderij en wil op persoonlijke titel inspreken over de ganzenaanpak. Vervolgens zal de heer Cromwijk, meldveehouder uit Kockengen, eveneens op persoonlijke titel inspreken over meerdere onderwerpen. De inspraken zijn niet per definitie aan een bepaald agendapunt gelinkt.

Mevrouw Hennipman start haar inspraak. De tekst is terug te vinden bij het agendapunt inspraak op het SIS.

De voorzitter informeert wie een vraag heeft aan mevrouw Hennipman.

Mevrouw De Widt bedankt mevrouw Hennipman voor haar toelichting. Zij vindt het fijn om het verhaal een keer van een andere kant te horen. Mevrouw Hennipman geeft in haar inspraak aan dat zij suggesties doet om dingen aan te passen in het ganzenbeleid. Mevrouw De Widt vraagt wat deze concrete suggesties zijn en wat de provincie aan het beleid kan veranderen.

Mevrouw Hennipman antwoordt dat er alleen gesproken wordt over financiële vergoedingen. Zij zou geholpen zijn met langdurige pachtgronden die door de provincie uitgegeven worden, zodat zij in ieder geval het eigen voer voor hun koeien kunnen verbouwen. Dit voorbeeld heeft zij al vaker op tafel gelegd. Hier wordt welwillend naar geluisterd maar niet naar gehandeld.

Mevrouw De Widt vraagt of de familie Hennipman nu al pacht van de provincie.

Mevrouw Hennipman antwoordt dat dit niet zo is. Ze hebben grond in eigendom en gaan grond pachten van een andere partij. Elk jaar tekenen ze in bij de provincie voor grond. De provincie is hiervan op de hoogte en weet ook van de wens om dit met natuurdoelen te doen. Elk jaar is er echter geen grond beschikbaar.

De heer Dinklo vond de inspraak zeer informatief. Mevrouw Hennipman gaf aan dat financiële vergoeding niet voldoende is en hij vraagt of zij een indicatie kan geven van wat zij tekortkomt en wat de financiële schade is van de ganzen.

Mevrouw Hennipman vindt het lastig om hier een financieel plaatje aan te hangen, maar zij mist zeker één tot twee snedes gras per jaar. Jaarlijks ontvangt de familie € 25.000 maar zij moeten nog steeds voor € 10.000 extra voer aankopen. Wanneer men kijkt naar de verliezen in melk dan komt hier nog een keer € 15.000 bij. Tevens zijn er kosten wanneer men kijkt naar de verzuring van de gronden door de ganzenmest die zij moeten compenseren met kalk. Zij moeten veel later hun land inzaaien of doorzaaien om met nieuw zaad kapotte stukken te repareren. Dit kost jaarlijks € 10.000 extra. Het is dus een behoorlijke kostenpost.

Mevrouw Hoek vond de inspraak een ernstig verhaal. Mevrouw Hennipman wil dat het beleid wordt aangepast en zij vraagt of mevrouw Hennipman hier al eerder een voorstel voor heeft ingediend. Heeft zij al eerder schadevergoeding gevraagd en op welke gronden is dit afgewezen?

Mevrouw Hennipman antwoordt dat de familie al een aantal jaren hierover met de provincie in gesprek is. Zij heeft in het verleden al eens bij gedeputeerde Maasdam aan tafel gezeten en mevrouw Bruins Slot is al eens bij haar op werkbezoek geweest over dit onderwerp. De schade die ontstaat maar niet wordt vergoed, is een discussie tussen hen en de taxateur. De familie zegt wat de schade is maar de taxateur zegt dat hij niet meer mag taxeren dan een bepaald bedrag. Dan trekt haar bedrijf altijd aan het kortste eind. Zij mag bezwaar maken maar wanneer zij hierover belt zegt men altijd dat de taxateur gelijk heeft en dat er geen hertaxatie wordt gedaan.

De voorzitter adviseert om uit het persoonlijke detailniveau te blijven. Het gaat erom dat er een vraag aan de commissie wordt gesteld over beleid.

De heer De Harder stelt een vraag over de opmerkingen van mevrouw Hennipman dat ze een kleine windmolen wil plaatsen, maar dat niet mag omdat ze bij een ganzenrustgebied zit. De spreker geeft aan dat het de bedoeling is dat ondernemers zoals de familie Hennipman energieneutraal kunnen worden. Vanwege het ganzenrustgebied kan dit dus nu niet. Hij vraagt of mevrouw Hennipman kan inschatten of de ganzen überhaupt gaan reageren op zo'n windmolen.

Mevrouw Hennipman schat in dat de gans alleen kijkt wat er staat en vervolgens doorgaat met vreten.

Mevrouw De Haan heeft twee vragen voor de gedupeerde:

- Kan PS een memo krijgen over de nijlgans? Zij begreep uit de inspraak dat er onderscheid wordt gemaakt tussen ganzen en nijlganzen, ook in relatie tot schadevergoeding.
- Zij leest in de begroting dat opdracht is gegeven om het functioneren van ganzenrustgebieden te onderzoeken in het seizoen 2022/2023. Worden de veehouders die dit aangaat meegenomen in dit onderzoek en vormen de ervaringen die gedeeld worden onderdeel hiervan?

De heer Hazeleger vindt het belangrijk dat de persoonlijke details ook aan de orde komen omdat het hier gaat om een praktijkvoorbeeld van hoe het in het echt gaat. Hij vraagt of de nijlganzen niet onder de winterrust vallen aangezien zij niet worden gecompenseerd. Tevens vraagt hij hoe de taxatie verloopt. Mevrouw Hennipman gaf aan dat een bezwaar wordt geblokkeerd en hij is benieuwd hoe dat in zijn werk gaat. Blijkbaar moet men dit zelf betalen en hij had hier graag een toelichting op.

Mevrouw Hennipman weet niet of dit in vijf minuten lukt. Met name de grauwe gans moet beschermd worden maar er zijn meer ganzen. Zij mag de nijlgans niet verjagen omdat zij dan ook de grauwe gans verjaagt en hiervoor een boete krijgt. Dat geldt ook voor zwanen.

De voorzitter vindt de vraag over het taxeren inhoudelijk erg ver gaan en wil dit onderwerp parkeren. Wellicht kan iets georganiseerd worden wanneer men meer wil weten.

De heer Hazeleger vindt dit een prima idee. Hij wil graag een sessie met Bij12 en praktijkmensen om hier verdiepend op in te gaan.

De voorzitter noteert dit.

De heer Van der Steeg merkt op dat niet vergeten moet worden dat ganzen rustgebieden hebben omdat dit een internationale verplichting is. Hij vindt het goed om te horen wat de insprekerster allemaal doet. De ChristenUnie refereerde aan de evaluatie die eraan komt en wat dit betekent voor de agrariër. Hij hoopt dat dit tevens een evaluatie is hoe het ganzenrustgebied werkt voor de gans omdat de rustgebieden daarvoor zijn bedoeld.

Mevrouw Van Gilse bedankt de inspreker voor het persoonlijke verhaal. Zij vraagt of er in de buurt meer agrariërs zijn met hetzelfde probleem, of dat er provinciebreed agrariërs zijn die elkaar kunnen vinden voor een eventuele oplossing.

Mevrouw Hennipman antwoordt dat zij niet de enige is. Zij is wel een van de weinige biologische boeren. Haar collega's kunnen door het gebruik van kunstmest ervoor zorgen dat het gras sneller groeit. Zij kiest er bewust voor om dit niet te gebruiken. Voor het ganzenrustgebied in ging startte haar bedrijf net met de omschakeling naar biologisch. De boeren proberen enigszins gezamenlijk op te trekken maar bij veel boeren zit het gevoel dat zij beter hun mond kunnen houden aangezien zij nu nog iets vergoed krijgen. Zij zijn bang dat ze niets vergoed krijgen wanneer zij hun mond opentrekken. Mevrouw Hennipman vindt dit zorgelijk en zit daarom hier.

Mevrouw Koelewijn merkt op dat mevrouw Hennipman aangeeft dat zij één tot twee snedes per jaar mist en dat zij nu gras vanuit Frakrijk moet importeren. Dit is een dure kwestie en zij zou dit niet hoeven doen wanneer zij meer grasland van de provincie zou kunnen pachten. Zij vraagt of meerdere biologische boeren in de provincie Utrecht hetzelfde probleem hebben. Wellicht kan in kaart worden gebracht hoe groot het beslag zou zijn op de

pachtgronden van de provincie wanneer de biologische boeren daar toegang toe zouden krijgen. Om hoeveel oppervlakte gras gaat het bijvoorbeeld?

Mevrouw Hennipman antwoordt dat haar bedrijf momenteel 10 hectare land tekortkomt.

De voorzitter vraagt gedeputeerde Sterk of zij een korte reflectie kan geven.

Gedeputeerde Sterk geeft aan dat het gaat om twee zaken: De memo over de nijlgans en de vraag of agrariërs worden meegenomen in het onderzoek naar het ganzenrustgebied. Op de eerste vraag antwoordt zij dat de nijlgans geen gans is. Hij valt ook niet onder dezelfde bescherming als de grauwe gans.

Mevrouw De Haan merkt op dat de nijlgans een invasieve exoot is. Dit maakt het ingewikkelder omdat men de gans moet beschermen maar de nijlgans moet bestrijden.

Gedeputeerde Sterk geeft aan dat werd gevraagd om een memo over de nijlgans en vraagt wat de commissie in de memo terug zou willen zien. Volgens haar is de problematiek breder. In de ganzenrustgebieden wil men bepaalde ganzen beschermen en andere bestrijden. Dit maakt het moeilijk, maar is anders dan de vraag die net werd gesteld.

Mevrouw De Haan merkt op dat de eerste vraag hiermee is beantwoord. Het tweede punt is de vraag hoe de boeren met deze problematiek moeten omgaan. Zij zitten in een onwerkbaar situatie met het ganzenrustgebied en de bestrijding van de nijlgans. Zij concludeert dat de memo niet meer nodig is.

De voorzitter vraagt om los van deze vergadering in een klein gezelschap te bekijken wat interessant zou kunnen zijn om te bespreken in een informatiesessie.

Gedeputeerde Sterk vindt dit een goed idee en meldt dat GS bezig is met een nieuw ganzenbeleid, in het kader van het faunabeheerplan. Bij een infosessie kan BIJ12 eventueel worden betrokken.

Mevrouw Krijgsman beaamt dat het haar gaat om de diepgang en hoe het proces bij BIJ12 zit. Is dit inderdaad nodeloos complex en kunnen de Statenleden hierop inspelen zodat dit gemakkelijker wordt? Zij vindt het irritant te horen dat de provincie hier zo'n bureaucratisch proces van heeft gemaakt.

De voorzitter vraagt of mevrouw Hennipman tot slot nog iets wil delen.

Mevrouw Hennipman is blij dat zij deze gelegenheid gekregen heeft en bedankt hiervoor.

De heer Van der Steeg merkt op dat mevrouw Hennipman aangaf dat het haar zou kunnen helpen als zij bepaalde pachtgronden ter beschikking zou krijgen. Hij heeft niet gehoord of dit mogelijk is. Gedeputeerde Sterk neemt dit punt mee en komt hier nog op terug tijdens de infosessie of bij de aanpak van de ganzen.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Cromwijk. De inspraak is terug te vinden in bijlage bij het agendapunt inspraak.

De voorzitter informeert of er vragen zijn.

De heer Westerlaken hoort de heer Cromwijk allerlei zaken noemen waar in het provinciehuis geregeld over gesproken is en waar heldere beslissingen over zijn genomen. In het verhaal van de heer Cromwijk komt hij gebrek aan informatie tegen. Over alle zaken die de heer Cromwijk gezegd heeft over gebiedsgerichte aanpak heeft de provincie heldere besluiten genomen waarin hij zeer ver tegemoet is gekomen. De komende tijd zal uitwijzen hoe de landelijke regering beslissingen neemt op het advies van de heer Remkes. Hij vraagt of de heer Cromwijk bekend is met de besluitvorming van de provincie Utrecht rondom de vraagstukken die hij in zijn inspraak heeft aangesneden.

De heer Cromwijk antwoordt dat hij zich goed heeft voorbereid. Hij heeft bijna alle stukken gelezen (bijna 600 pagina's). Hij is dyslectisch dus dat viel niet mee. Hij heeft de voorgaande processen niet gevolgd en wat hierbij aan informatie en besluitstukken is gekomen. Dit maakt hem verdrietig. Met betrekking tot de KRW en de rivierkreeften meldt hij dat de ecologen de deur platlopen op zijn natuur- en agrarische land om te monitoren wat er in de sloot gebeurt. Wanneer hij vraagt of er sprake is van overbemesting of iets anders in de sloot dan geven de ecologen de schuld aan de rivierkreeft met betrekking tot het leven in de sloot. Voor de boer heeft dit grote gevolgen. Als de KRW niet gehaald wordt verdwijnt voor hen de derogatie. Dit heeft vreselijke gevolgen. Hij mag minder dierlijke mest uitrijden maar hij mag wel kunstmest blijven gebruiken. Hij wil juist minder kunstmest en meer dierlijke mest op zijn land uitrijden.

De voorzitter verzoekt de vragen iets gerichter te stellen en te beantwoorden.

Mevrouw De Widt vraagt of de heer Cromwijk aan tafel zit bij de gebiedsprocessen van de gebiedsgerichte aanpak.

De heer Cromwijk antwoordt dat hij hier niet bij zit. Hij zit wel in het bestuur van gebiedscoöperatie Groot-Wilnis Vinkenveen. Hij heeft de afgelopen tien jaar een gebiedsproces meegemaakt, ook naar aanleiding van natuur en bodemdaling, en hij heeft meegemaakt wat er mis kan gaan. De gebiedsprocessen moeten goed aangepakt worden. Indirect is hij wel betrokken bij eventuele gebiedsprocessen.

Mevrouw Van Gilse gaat van harte in op de uitnodiging om een keer langs te komen. De VVD tracht zoveel mogelijk in contact te staan met de boeren. Gisteravond zat zij aan de keukentafel in Renswoude met een aantal boeren. Zij vraagt de gedeputeerde hoe zij bezig is om de boeren weer aan tafel te krijgen en te houden.

De heer Van der Steeg heeft boer Koos gegoogeld en constateert dat hier een kandidaat voor BBB bij de komende Statenverkiezingen zit. De heer Cromwijk gaf aan dat de kreeft de schuld is van alles en dat dit op het bordje van de boeren belandt. Hij vraagt of de heer Cromwijk het eens is dat alle peilbesluiten in het landelijk gebied, die ingericht worden om voor boer Koos het waterpeil op een bepaald niveau te houden, met zich meebrengen dat de natuurlijke vijanden voor de rivierkreeft niet meer in het gebied kunnen komen.

De heer Cromwijk is het hiermee eens. Waterschappen sturen op robuuste peilvakken maar dit kan heel moeilijk zijn in sterk fluctuerende polders. Er zijn allerlei pilots geweest omtrent ecopassages voor vissen. De rivierkreeft is eveneens een invasieve exoot met weinig natuurlijke vijanden in de kleine boerensloten.

De heer Van der Steeg geeft aan dat de heer Cromwijk alle schuld bij de rivierkreeft legt omdat men de KRW niet gaat halen en dit bestempelt hij als grote onzin. De waterkwaliteit in Nederland was al slecht voordat er een Amerikaanse rivierkreeft in Nederland aanwezig was.

De heer Cromwijk antwoordt dat hij al jarenlang drie meter uit de sloot bemest. Hij doet aan ecologische slootkantbeheer. De waterkwaliteit in zijn gebied is goed maar omdat de ecologische screening hieraan vasthangt wordt de KRW niet gehaald. Dat is voor hem een probleem.

Het viel de heer Hazeleger tijdens de inspraak op dat de heer Cromwijk alle stukken had gelezen. Dit was terug te horen omdat hij behoorlijk wat details uit de stukken had gehaald. De heer Cromwijk gaf aan het einde van zijn inspraak aan dat de gedeputeerde samen met de boeren op zoek moet naar oplossingen voor het stikstofprobleem. Wat ziet de heer Cromwijk als het probleem en wat zijn volgens hem de oplossingen?

De heer Cromwijk vindt het stikstofprobleem vooral een papier- en juridisch probleem. De boeren hebben bewezen dat zij kunnen reduceren want vanaf 1990 hebben zij de uitstoot met 50% gereduceerd. Dit moeten zij blijven doen omdat de mest dan de waardevolle stoffen voor de bodem behoudt. Een van de grote oplossingen die hij ziet is de mestvergisting. Hiermee behaalt men 40% reductie en er wordt rechtsreeks gas aan de burger geleverd. Dit wil hij uitrollen als oplossing. Hij ziet stikstof als een uitdaging. Daarnaast moet men in natuurgebieden kijken en monitoren wat er aan de hand is. Er wordt vaak te weinig in de gebieden gemonitord en er wordt te veel vanaf het papier geredeneerd of het slecht/goed gaat met de natuur.

De heer De Harder vond de inspraak een helder verhaal en gaat graag op de uitnodiging in. De heer Cromwijk heeft de stukken goed gelezen en vindt dat er weinig aandacht is voor de landbouw en de waarde die men hieraan hecht. Hij vraagt of hij dit ook mag interpreteren dat men moet nadenken over hoe de woorden op papier komen, en dat men het geheel hierin moet zien zonder telkens in te zoomen op het specifieke doel.

De heer Cromwijk beaamt dit en voegt toe dat hij sinds een jaar betrokken is bij BBB. Hij ziet dat men samen moet werken. De linkse partijen moeten met de rechtse partijen kunnen samenwerken. Met de gebiedsgerichte aanpak is dat net zo. Het bosbeheer en het waterschap moeten op gelijke voet staan met de agrarische sector. De waterschappen en de TBO's kunnen hun uren vergoed krijgen, terwijl de boer, die op landelijk gebied de meeste kennis als input levert, hier niets voor krijgt. Dit is geen gelijk speelveld. Men moet dit wel gaan creëren om iedereen tevreden te maken.

Mevrouw Hoek vraagt of er wel eens aan gedacht is om samen te werken in wisselbouw, waarbij men het gebruik van de grond uitwisselt, zodat de mest bijvoorbeeld uitgereden kan worden bij de buurman of de boer bij de ander mais verbouwt, zodat men met elkaar als een soort coöperatie een wisselgebruik gaat invoeren van de gronden.

De heer Cromwijk wil juist vanwege deze vraag de commissie uitnodigen voor een stage. Hij legt uit dat zijn bedrijf in een veenweidegebied ligt waarin alleen grasteelt mogelijk is. Veengrond stoot CO₂ uit en daarom heeft

hij CO2 remmende maatregelen op zijn land liggen waarbij tot 40% reductie wordt gehaald. Er is dus geen wisselteelt mogelijk. Het is wel een heel gevarieerd gebied waar natuur tussen de landerijen ligt in een NNN-gebied waarvan hij zelf voor een deel eigenaar is. Er is een samenwerking met Staatsbosbeheer voor het reservaat Demmerik. Gangbare boeren pachten natuurgronden in dat gebied. Het betreft een heel sterk agrarisch gebied en is een voorbeeld hoe minister Van der Wal het zou willen zien. Dit heeft zij zelf in de Tweede Kamer verteld.

De heer Fiscalini merkt op dat de heer Cromwijk zelf beheerder is van een deel van een NNN-gebied. Hij vraagt of dit altijd al een NNN-gebied was. Hoeveel last heeft hij in het NNN-gebied van de stikstofmaatregelen? Is het een bloeiend gebied of haat het achteruit vanwege de stikstof?

De heer Cromwijk antwoordt dat op de kaart van minister Van der Wal voor dit gebied 95% reductie aan stikstof stond ingetekend. Hij hoopt dat dit kaartje de prullenbak ingaat. Zijn gebied heeft nat schraalland. Dit is een van de zwaarste types natuur. De ontwikkeling gaat goed, ondanks dat het wat hoger ligt dan gewenst volgens sommige ecologen. De ecologen zijn zeer tevreden dat na zes jaar ontwikkeling nu al kritische soorten gevonden worden. Het land is zes jaar geleden ingericht en daarvoor was het gangbaar land. Het ligt naast het gangbare areaal. Met gangbaar land bedoelt hij biologisch land.

De voorzitter constateert dat veel vragen zijn gesteld en beantwoordt. Zij bedankt de heer Cromwijk en meldt dat er nog een korte reflectie is van de gedeputeerde.

Gedeputeerde Sterk denkt dat in de inspraak de zorgen van de sector goed zijn verwoord. Tegelijkertijd hoort zij dat de agrarische sector wil meedenken en een hand wil uitsteken. De concrete hand die is uitgestoken over stagelopen had zij eerder ook al aangenomen en hierover is zij in gesprek. Op 2 november is er nog een gesprek tussen de heer Cromwijk, de provincie en de heer De Graaf van de coöperatie, waarbij ingegaan kan worden op de vraag om een vergoeding voor de bijdrage aan gebiedsgerichte aanpakken.

De heer Cromwijk bedankt allen en hoopt dat men gezamenlijk uit deze situatie kan komen.

9. SV Beleidskader strategisch grondbeleid provincie Utrecht

De voorzitter vraagt of de gedeputeerde behoefte heeft aan een korte introductie. De gedeputeerde wacht de reacties af.

Mevrouw De Jong meldt dat GroenLinks het toejuicht om een actievere rol in het grondbeleid te spelen. Een actief grondbeleid kan een bijdrage leveren aan doelstellingen op terrein van natuur, landbouw, energietransitie en woningbouw, al is duidelijk dat de niet gerealiseerde natuurontwikkeling voor GroenLinks een grote zorg is. Zij heeft een aantal vragen:

- In de antwoorden op de technische vragen naar mogelijke prioritering in de doelen waarvoor grond wordt gekocht is het antwoord dat het gaat om de interne afstemming in bijvoorbeeld project- of programma waarvoor grond wordt ingezet. Graag hoort GroenLinks van de gedeputeerde iets over de mogelijkheid dat er zich een situatie voordoet waarin inhoudelijk, of politiek bestuurlijk, een afweging noodzakelijk is. Hoe ziet GS dat? Hoe verhouden de Staten zich tot de aankopen, als die er komen?
- Bij de behandeling van de kadernota op 29 juni is de toezegging gedaan om het gebruik van het instrument voorkeursrecht bij dit Statenvoorstel te vertrekken. Daarop is de motie over dit onderwerp ingetrokken. In het huidig voorstel wordt dit maar kort genoemd. Waarom is dit? Als uitvoering van de motie hadden de indieners graag een uitgebreide afweging gezien van het instrument. Wat is het instrument en hoe kan het ingezet worden? Waarom gaat men dit instrument wel/niet gebruiken, en in welke omstandigheden?
- Uit de antwoorden op de technische vragen blijkt dat het voorkeursrecht wordt meegenomen in de grondstrategie landelijk gebied. Waarom niet in dit kader? Het grondgebied raakt immers aan meerdere programma's.
- Uit de antwoorden op de technische vragen blijkt ook dat nog onderzoek wordt gedaan naar de inzet door andere provincies. Zij kan met zekerheid zeggen dat dit instrument in de andere provincies (vooral in Noord-Holland) al enige jaren deel uitmaakt van het grondbeleid en ook wordt ingezet.
- GroenLinks beschouwt de toezegging die is gedaan bij de behandeling van de Kadernota nog niet als voldaan.

De heer Janssen geeft aan dat grondbeleid een gevoelig thema is. Het was een paar jaar van het toneel verdwenen maar is nu weer terug. De VVD-fractie moest even nadenken hoe hij zich hiertoe verhoudt en eigenlijk is men hier nog niet uit. Er zijn een aantal vragen:

- Is € 20 miljoen krediet per jaar of per aankoop? Hoe moet men dit lezen?
- Naar aanleiding van het Remkes-proces wordt er landelijk nagedacht over een grondbank. De gemeenten hebben ook grondbanken. Hoe verhouden al die niveaus zich tot elkaar?

- In de doelstellingen is alles heel ruim, algemeen en ongrijpbaar geformuleerd. Voor de VVD moet de doelinkadering veel scherper dan wat nu in het stuk staat.
- Over de Wet Voorkeursrecht Gemeenten kreeg de VVD de handen niet op elkaar. Dit is soort last resort instrument maar hij begrijpt dat er collega's zijn die dit graag veel willen doen. Wat de VVD betreft staat het goed in het stuk want hij wil het zo min mogelijk doen.

Mevrouw Koelewijn meldt dat de VVD een aantal vragen heeft gesteld die het CDA ook had. Aanvullend heeft zij nog een aantal vragen en punten:

- Het CDA heeft technische vragen gesteld over de stappen die gezet zouden worden bij het besluit om grond aan te kopen en hoe hiermee verder te gaan. De beantwoording vindt het CDA erg generiek en algemeen. Het CDA vraagt of dit concreter kan worden. Het CDA mist een smart acquisitiebeleid en ziet een toon van vrijblijvendheid.
- Grondbeleid is een kwetsbare activiteit waar het over ondermijning gaat. Hiervan ziet men niets terug in het stuk. Hoe voorkomt men bijvoorbeeld dat gemeenten en provincie tegen elkaar gaan opbieden, of dat mensen in de flexibele schil twee heren gaan dienen?
- Hoe zit qua verhoudingen de verbinding met het budget van een eventuele landelijke grondbank?
- Hoe voorkomt men speculatief gedrag van grondbezitters? Is er een bandbreedte? Wanneer start men met onderhandelingen en wie doet de onderhandelingen?

Mevrouw De Widt vindt het fijn dat de notitie er is omdat D66 al lang pleit voor actief grondbeleid. Zij denkt dat dit voor de opgave landelijk gebied hard nodig is. Zij heeft nog drie vragen in het verlengde van de technische vragen:

- Op de vraag of de € 20 miljoen wel/niet rechtstreeks via het programma moet lopen vraagt zij wat de verwachting is en wanneer iets wel/niet wordt aangekocht. Is daar überhaupt een verwachting over en wanneer zijn die € 20 miljoen wel/niet genoeg? Het lijkt haar een schijntje ten opzichte van de gigantische opgave die er ligt.
- Zij vindt het frustrerend dat het voorkeursrecht wordt doorgeschoven naar de uitwerking voor het landelijk gebied in plaats van dat het nu wordt uitgewerkt, zoals in juni was afgesproken.
- Bij een bijeenkomst bij regio Foodvalley werd aangegeven dat erover gedacht werd om Foodvalley een zelfstandige eenheid te laten zijn bij het indienen van de gebiedsplannen. Zij snapt niet hoe dit zich verhoudt tot Utrecht-Oost waar de provincie het over heeft. Zij snapt dat hier vandaag geen antwoord op komt maar zij wil dit punt boven tafel houden en zou in een volgende sessie hier graag aandacht voor willen hebben.

Mevrouw Lejeune meldt dat de PvdA positief is over het nemen van een actievere rol bij het grondbeleid. Zij heeft een aantal vragen en opmerkingen:

- De PvdA mist in het voorstel dat er niet wordt ingegaan op de mogelijkheden van het gebruik van de Wet Voorkeursrecht. De PvdA zou graag meer weten over hoe het instrument door de provincie ingezet kan worden, dus niet alleen als het gaat om natuur- en landbouwgronden. Zij heeft begrepen dat hier later meer informatie over komt.
- Het is goed dat is benoemd dat de grondaankopen altijd op basis van vrijwilligheid zijn.
- Tijdens de inspraak kwam er nog een vraag naar boven voor de gedeputeerde: In hoeverre draagt de oprichting van een grondbank bij aan de oplossing voor het ganzenprobleem. Kan men denken aan het aankopen van graslanden voor boerenbedrijven?

De heer Hazeleger vraagt of mevrouw Lejeune genoeg informatie heeft om vooraf over dit Statenvoorstel te stemmen omdat zij zei nog allerlei informatie te verwachten.

Mevrouw Lejeune antwoordt dat de PvdA zeker voldoende informatie heeft. Het is duidelijk dat de provincie gebruik kan maken van het instrument WVG. De PvdA denkt dat dit goed is omdat er veel onduidelijkheden de ronde doen. Vaak wordt bijvoorbeeld het inzetten van WVG in één zin genoemd met onteigening terwijl dit compleet verschillend is. Zij denkt dat het juist heel goed is om GS uitgebreid te informeren wanneer iets kan worden ingezet en wat de effecten hiervan zijn. Zij heeft heel graag aanvullende informatie, maar voor de PvdA is het voldoende duidelijk dat de provincie gebruik kan maken van het instrument.

Mevrouw Rikkoert meldt dat de ChristenUnie positief is over het voorstel en denkt dat het verstandig is om een actievere grondbeleid te voeren. Door grond te kopen kan de provincie meer sturing geven en vaart maken in een aantal dossiers. Het gaat hier niet om een investering in de toekomst om zoveel mogelijk rendement te behalen, maar om het halen van een maatschappelijk rendement. Zij heeft drie vragen:

- Hoe krijgt men een transparant en helder uitgiftebeleid van de gronden?
- Is het nodig om opnieuw een bestemmingsreserve in te stellen? Er wordt al een reserve getroffen van € 48 miljoen in 2023 voor het Programma Landelijk Gebied. Dit is tevens bedoeld om grond aan te kopen. Men doet hier ook strategisch grondaankoop om te ruilen en te herverkavelen. Er is een ontwikkelingsmaatschappij waar de provincie vorig jaar € 30 miljoen in heeft gestort en er staat voor de

komende jaren nog € 70 miljoen gereserveerd. Moet de provincie niet eerst dat geld opmaken? Hier zit zoveel geld in dat de provincie niet precies weet wanneer en hoe hij dit gaat uitgeven. Wellicht zou het takenpakket van de ontwikkelingsmaatschappij uitgebreid kunnen worden voor aankoop van een strategische grondvoorraad.

- Is het mogelijk om een overzicht te krijgen van de reserves die gerelateerd zijn aan de grondaankoop, bosaankoop en bedrijfsvastgoed?

De heer Van der Steeg bedankt voor de goede en duidelijke informatiesessie die op dit thema is geweest. Dit brengt mee dat de PvdD redelijk positief tegenover het voorstel staat. Hij vraagt of de gedeputeerde in het kader mogelijkheden ziet voor het toestaan van tijdelijke natuur. De PvdD verzoekt om de grond niet alleen uit te geven voor huur c.q. pacht, maar ook te kijken naar de kansen voor tijdelijke natuur. Een behulpzame website is www.tijdelijkenatuur.nl Hij raadt allen aan hiernaar te kijken.

De heer Schipper geeft aan dat gevraagd is om meer regie. Dit voorstel houdt in dat er inderdaad meer regie komt op het gebied van grond. Verder kan de SP zich aansluiten bij de woorden van mevrouw De Jong, inclusief de vragen die zij heeft gesteld.

De heer Hazeleger stelt dat de provincie op basis van dit voorstel straks gronden kan opkopen voor concrete provinciale doelen maar ook voor een provinciaal doel dat nog in de toekomst ligt. Het gaat om de vraag of de provincie ook gronden moet opkopen die zij niet direct nodig heeft en waarvan niet te voorzien is of de provincie de gronden in de toekomst nodig heeft. De provincie kan deze gronden mogelijk gaan inzetten om te schuiven om ergens anders de doelen te halen. Hier wordt een grondbank voor ingericht. Wanneer men vanuit de gebiedstafels kijkt is dit niet onlogisch en de SGP staat hier niet afwijzend tegenover. Bovendien zit het voorstel technisch heel goed in elkaar. Wanneer de provincie bedrijven wil verplaatsen moet zij iets achter de hand hebben om het schuiven mogelijk te maken. De SGP heeft echter een zestal kritiekpunten:

- Hoe wordt bepaald welke doelen worden gediend? GroenLinks had een aantal hele goede technische vragen. Krijgt men geen interne touwtrekkerij over welke afdeling voor gaat?
- Hoe is de afstemming geweest met de gebieden? Er wordt gezegd dat het op de gebiedstafels wordt neergelegd, maar wat kwam daaruit en wat vonden mensen daarvan?
- Wat doet het met gebieden als de provincie zich actief gaat mengen in de toch al oververhitte grondmarkt? De boeren hebben nu al het idee dat de provincie overal grond opkoopt om hier natuur van te maken. Wat doet het wanneer de provincie grond opkoopt waarbij het onduidelijk is wat er met de grond gaat gebeuren? Wat doet dit met de prijzen en het imago van de provincie?
- De Wet Voorkeursrecht blijft boven de markt hangen. Volgens de SGP moet men dit niet willen en is dit een no go voor het huidige gebiedsproces. Een gesprekspartner met een instrument dat alles kan overrulen geeft voor de andere gesprekspartners geen fijn gevoel omdat men niet meer als gelijkwaardige partners aan tafel zit.
- Er was een boerderij bij Wijk bij Duurstede die de provincie wilde gaan verkopen. De gedeputeerde deelde zojuist mee dat dit juridisch niet lukte. Vervolgens wil de provincie een hele grondbank vullen met boerderijen en gronden. Hoe krijgt hij dit weggezet? Het is de vraag of alles ooit weer uit de grondbank komt.
- Hoe houdt PS een vinger aan de pols? Wat krijgt hij te zien in de stukken en hoe gedetailleerd is deze informatie? Is PS dan nog op tijd om bij te sturen?

Deze vragen moeten voor de SGP bevredigend beantwoord worden om voor te kunnen stemmen.

Mevrouw Hoek meldt dat 50PLUS nog een aantal vragen heeft:

- Wat wil de provincie met de grond gaan doen? Gaat de provincie het verhuren? Er zijn natuurlijk meer agrariërs die behoefte hebben aan grond.
- In de grondbank zitten verschillende soorten grond en hoe verhoudt zich dit tot de nationale grondbank?
- Er komt ook veel grond vrij van de uitkoop vanwege het stikstofbeleid.
- Gaat het om strategisch kopen in verband met de ontwikkeling van wegen, of kan het ook gebruikt worden voor nieuwe natuur? Is het een verdienmodel van de provincie?
- Waar haalt men de grond voor woningbouw?
- Wat is het echte onderliggende doel om een grondbank in te richten?

Gedeputeerde Strijk merkt op dat het duidelijker was geweest wanneer bij het Statenvoorstel had gestaan: oprichting grondbank. Het gaat hier om het oprichten van een instrument dat past in de mogelijkheden die men in het kader van het Strategisch Grondbeleid heeft. Misschien was de titel van het SV verwarrend en is het daardoor een groter onderwerp geworden dan wordt gevraagd. Het wordt eigenlijk een onderdeel van de Nota Grondbeleid die in 2020 is vastgesteld. In deze nota staat bijvoorbeeld zeer expliciet hoe de provincie omgaat met de verkoop van gronden. De nota is een hoger kader waarvan de inhoud altijd blijft staan. De verkoop van gronden moet altijd marktconform en openbaar zijn. Het SV schuift in een groter kader waarbinnen al eerder afspraken zijn gemaakt en is slechts een instrument dat nodig is in het kader van een aantal maatschappelijke uitdagingen.

Mevrouw De Jong beaamt dat er verwarring was en vraagt of de grondbank past in het terughoudende grondbeleid zoals de provincie dit twee jaar gelden heeft vastgelegd. GroenLinks kreeg door de titel van het SV de indruk dat het ging om een totale wending in het grondbeleid.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat het geen wending is in het grondbeleid. Het klopt dat het grondbeleid zegt dat de provincie in eerste instantie faciliterend is, maar de provincie koopt ook gronden wanneer hij weet voor welk beleidsdoel het dient. De wijziging is dat de provincie met dit SV ook gronden kan kopen om strategische redenen, waarvan hij op dat moment nog niet precies weet welk doel het gaat dienen. In de Nota Grondbeleid is vastgelegd welke afspraken zijn gemaakt en waar dit aan moet voldoen. Dit staat niet meer in dit SV omdat dit ongewijzigd is. Eigenlijk zet men nu een pot geld apart om grond te kunnen kopen binnen de kaders die daarvoor staan. Op deze wijze kan de provincie snel en strategisch handelen op de markt. De provincie weet niet altijd waar die grond voor gaat dienen, maar de grond kan in de toekomst op allerlei manieren een doel gaan dienen.

De heer Hazeleger merkt op dat mevrouw De Jong zijns inziens gelijk heeft en dat dit een soort beleidswijziging is ten opzichte van de nota omdat de provincie actiever wordt in het grondbeleid.

Gedeputeerde Strijk beaamt dit en geeft aan dat GS daarom PS nodig heeft. GS stelt voor om binnen de bandbreedtes van het voorstel toe te staan dit te doen. Wanneer PS niet toestemt blijft de oude nota staan. PS geeft mandaat als hij instemt. GS denkt dat het voorstel helpt in het licht van allerlei opgaven, van bodemdaling tot natuurrealisatie, als de provincie en strategische grondvoorraad heeft.

Mevrouw Hoek vraagt of de gekochte grond door de oude eigenaar gebruikt mag worden totdat de provincie een bestemming heeft gevonden.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat dit in zijn algemeenheid mogelijk is omdat de provincie de kosten zal proberen terug te verdienen via verpachting of verhuur. Het streven is om de opbrengsten voldoende groot te laten zijn om de lasten te dekken. Het zal niet lukken om dit budgetneutraal te doen en daarom vraagt GS om een reserve. Het zou ook kunnen zijn dat de grond minder waard wordt omdat de markt zich ontwikkelt. In dat geval is er een waardevermindering. Als de grond overgaat naar een beleidsdoel, en daardoor een lagere waarde zou krijgen, wordt de afwaardering van de grond geboekt binnen het programma.

Gedeputeerde Strijk gaat over tot de beantwoording van de vragen:

- Er kunnen in de sturing van de organisatie verschillende belangen spelen. Het zou kunnen zijn dat grond voor meerdere doelen in aanmerking kan komen. Dan zal dit eerst ambtelijk gewogen moeten worden. Als men te veel van mening verschilt dan wordt dit in het college besproken. Er wordt continu gewogen welke maatschappelijke belangen men ziet om de doelen te bereiken.
- Over de afweging van het instrument van de Wet Voorkeursrecht is verwarring ontstaan. Sommigen willen het instrument nooit gebruiken maar anderen willen dit wel. Het hele stuk zegt hier eigenlijk niets over, behalve dat wordt aangehaald welke wettelijke instrumenten er zijn. Of men gebruik wil maken van de Wet Voorkeursrecht zou onderdeel moeten zijn van het gesprek over de grondstrategie landelijk gebied. Dit gesprek volgt later dit jaar. Hetzelfde geldt voor de grondbank. De grondbank is een instrument, maar of men dit inzet is afhankelijk van de strategie die men bijvoorbeeld bepaalt bij de grondstrategie Landelijk Gebied. De inzet van het instrument wordt ergens anders bepaald en is geen onderdeel van dit stuk. Hij wil van harte een informatiesessie organiseren of een memo opstellen met een uitleg hoe dit werkt in theorie.

Mevrouw Lejeune meldt dat de PvdA een grote voorkeur heeft voor een informatiesessie omdat men dan in gesprek kan gaan. Er doen veel indianenverhalen de ronde op dit gebied en het zou goed zijn om hier zakelijk naar te kijken.

Gedeputeerde Strijk zegt toe dit te organiseren voordat de strategie hierop komt.

Gedeputeerde Strijk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Op de vraag van GroenLinks antwoordt hij dat de toezegging nog niet is afgedaan. Dit volgt later dit jaar.
- De € 20 miljoen is de aanvraag voor nu. Op het moment dat de provincie stukken grond zou kopen voor bijvoorbeeld € 17 miljoen kan het zijn dat GS met een tussentijds P&C-stuk verantwoording gaat afleggen en een nieuw krediet vraagt. GS kan dit tussentijds aan PS vragen.
- Er wordt goed afgestemd met de nationale grondbank. Hierover staat een stuk tekst in het SV. De nationale grondbank heeft niet de ambitie om in de grondbank van de lagere overheden te treden. Er zal altijd goed overleg zijn. Bij omvangrijke aankopen kan de provincie in theorie naar de nationale grondbank gaan en vragen of de aankoop nationaal kan worden gedaan. Hij ziet de nationale grondbank als een partner waar de provincie informatie mee uitwisselt, maar niet mee in concurrentie treedt.

De heer Janssen vraagt of hierover afspraken zijn gemaakt met het Rijk.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat er geen specifieke afspraken zijn maar dat er wel overleg gaande is.

Gedeputeerde Strijk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Smart acquisitiebeleid zit straks in de strategieën die men later dit jaar krijgt voor meerdere domeinen.
- In het stuk wordt veel gezegd over de mandaten en grensbedragen. De mensen van het Team Grondzaken voeren de onderhandelingen.
- In de Programmabegroting wordt bij besluitpunt 3, € 11 miljoen krediet gevraagd voor aankopen vanuit de Agenda Vitaal Platteland en € 20 miljoen voor de gebiedsgerichte aanpak. Het is dus niet zo dat € 20 miljoen het enige krediet is. Het andere krediet wordt specifiek aangevraagd voor gronden waarvan men weet welk doel het dient. € 20 miljoen is het krediet voor de strategische gronden.
- In de hogere nota zijn duidelijk afspraken gemaakt over de wijze waarop de provincie gronden verkoopt. Dit is altijd openbaar, transparant, marktconform en gelijkberechtigingsprincipes zijn cruciaal.
- Het college stelt voor om een reserve in te stellen omdat de aankoop dan met meer snelheid kan. Aan deze reserve worden de spelregels gekoppeld. Als een stuk grond wordt gekocht waar verlies op zit mag dit verlies tot een bepaald bedrag worden afgeboekt van de reserve. Wanneer GS eerst naar PS moet voor toestemming kan hij niet snel opereren op de markt. Daarom is het voorstel om een potje apart te zetten met duidelijke spelregels wanneer hier iets mag worden uitgehaald en welke verantwoording afgelegd moet worden. Dit staat los van reserves voor bijvoorbeeld de OMU. Tevens zit er geld in de ROM die bedoeld is voor innovatiebeleid en business development.
- Het toestaan van tijdelijke natuur zou in theorie kunnen maar als er kosten worden gemaakt zal altijd de afweging zijn hoelang de grond beschikbaar is voor natuur.

De heer Van der Steeg geeft aan dat tijdelijke natuur een kostenbesparende maatregel kan zijn. Momenteel worden natuurwerende maatregelen genomen omdat men bang is dat een beschermd dier of plant ergens komt waardoor de boel op slot gaat. Bij tijdelijke natuur hoeft men deze kosten niet te maken en er hoeven geen inrichtingsmaatregelen genomen te worden.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat er nog steeds opportunitykosten zijn. De kosten die men maakt voor het kopen van de grond zal minimaal moeten terugkomen uit de pacht. Bij natuur staat hier geen pacht tegenover en is er dus een dekkingsvraagstuk. Hier zegt deze nota niets over. Op het moment dat men de dekking moet vinden zal dit uit een van de programma's moeten komen. De kosten van het niet verpachten zullen in ieder geval goed gemaakt moeten worden.

De heer Van der Steeg verzoekt de gedeputeerde om hier schriftelijk op terug te komen. Hij wil graag antwoord op zijn vraag over de verkenning naar de mogelijkheden. Hij verzoekt om hierin een kostenplaatje mee te nemen. Gezien de grote biodiversiteitsopgave is kan de keuze voor tijdelijke natuur helpen. Een groeiseizoen levert al een bijdrage aan de biodiversiteit.

Gedeputeerde Strijk zegt toe een memo te doen toekomen over de gemiddelde opbrengst per hectare aan pacht zodat men weet welke gedeerde kosten gedekt zullen moeten worden.

Gedeputeerde Strijk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- GS zal op alle meldingen terugkomen en rapporteren met een viermaandelijke frequentie. GS zal verantwoording afleggen over het krediet en eventuele nieuwe aanvragen.
- De afstemming met de gebieden zal meer in de strategie terugkomen dan bij de totstandkoming van het instrument dat wordt opgericht. De gedeputeerde vraagt geduld om te bepalen of men bij de strategie het instrument van de grondbank wel/niet wil gebruiken.

De heer Hazeleger merkt op dat in het stuk staat dat er al afstemming is geweest.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de inhoud meer landt in de strategie dan in de oprichting van het instrument.

Gedeputeerde Strijk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- In de Nota Grondbeleid staat met betrekking tot ondermijning dat de provincie hier in de werkprocessen aandacht voor heeft. De provincie maakt actief gebruik van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar Bestuur (BIBOB). De provincie is alert op het witwassen van geld.

Gedeputeerde Sterk legt met betrekking tot de vraag over Foodvalley uit dat het zuidoostelijk deel van de provincie een apart gebied is. De provincie gaat proberen om dit in de Programmering Ontwikkeling Regionaal Landelijk Gebied te gebruiken en te koppelen aan hetgeen in Foodvalley gebeurt. Uiteindelijk zal dit moeten passen in het Landelijk Gebiedsprogramma. Dit vraagt nogal wat overleg maar dit geldt voor meer gebieden in de provincie.

De voorzitter concludeert dat behoefte is aan een tweede termijn.

Mevrouw De Jong beaamt dat er verwarring was maar concludeert nu dat het SV een stap is. Zij zou graag een overzicht willen welke gronden de provincie momenteel in bezit heeft, met name de opstallen. Zij vraagt of het klopt dat over niet al te lange tijd een herijking van het grondbeleid komt. Er zitten genoeg checks en balances op het terrein van financiën in het voorstel. Zij blijft worstelen met het verhaal dat intern wordt afgestemd welk programma het meest opportuun is om grond in te zetten. Zij gaat ervan uit dat een omstrede keuze ook bij de Staten terecht komt. Zij blijft van mening dat de provincie zichzelf geen dienst bewijst om de Wet Voorkeursrecht Gemeente uitsluitend in relatie tot het landelijk gebied te doen. Dit wekt juist het idee dat de provincie het voorzien zou hebben op landbouwgrond. Juist in dit kader gaat het ook over andere doelstellingen.

De heer Janssen bedankt voor het goed beantwoorden van een aantal vragen. Voor de VVD blijft het een punt met welk doel dit wordt gedaan en hij neemt dit punt mee terug naar de fractie. Bij de informatiesessie was aan de orde dat er nog een memo of notitie zou komen over de scheiding tussen de publiekrechtelijke- en de privaatrechtelijke rol. Gaat de provincie grond kopen om vervolgens te cashen in de verkoop? Het standpunt van de VVD over de Wet Voorkeursrecht Gemeenten is duidelijk, en is anders dan het standpunt van GroenLinks.

Mevrouw Koelewijn wil twee punten meegeven:

- Heeft men het hier over maximale termijnen waarin de grond in bezit blijft van de provincie?
- Wordt er nagedacht over Staatssteun?

Mevrouw Rikkoert merkt op dat gezegd werd dat de provincie het doel nog niet weet, maar strategisch gronden wil aankopen. Vervolgens bepalend de grondstrategieën de reden om de gronden te gebruiken, dan wel uit te geven. Dit wordt onderling afgestemd. Zij vraagt of dit klopt, en hoe men de afweging maakt om aan te kopen en dat onderdeel te laten maken van de groundbank. Of gaat de provincie lukraak alle gronden kopen?

De heer Hazeleger merkt dat er steeds nog iets aankomt. Men gaat de strategieën nog vaststellen en de inhoudelijke keuzes worden in de Grondstrategie Landelijk Gebied gedaan. Hij vraagt waarom het instrument niet pas wordt vastgesteld op het moment dat de provincie inhoudelijk weet waarvoor hij het wil gaan gebruiken. Is het niet logischer om het instrument te koppelen aan de inhoud?

Mevrouw Hoek geeft aan dat 50PLUS bedenkingen heeft omtrent de onderliggende gedachte en agenda. Zij neemt dit nog mee om in de fractie te bespreken.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde Strijk legt uit dat het een stap betreft in een groter geheel en beantwoordt de gestelde vragen:

- Hij zegt toe en overzicht van de gronden die in het bezit zijn van de provincie te doen toekomen.
- De totale herijking van de gronden is standaard eens in de vier jaar. Hij zou dit script willen volgen en alle nota's eens in de vier jaar willen bekijken op actualiteit.
- Hij heeft absoluut niet bedoeld dat de Wet Voorkeursrecht Gemeenten alleen toepasbaar zou zijn op het landelijk gebied. Hij heeft gezegd dat het hier mogelijk moet landen. Er komen de komende tijd veel meer grondstrategieën van alle domeinen die uiteindelijk leiden tot het meerjareninvesteringsprogramma grond.
- De gedeputeerde heeft de heer Janssen niets doen toekomen over het verschil tussen publiekrechtelijk en privaatrechtelijk. Hij verzoekt de heer Janssen deze vraag te mailen. Dan zal hij de vraag alsnog laten beantwoorden.
- Er is een maximale termijn. Wanneer er gronden worden gekocht en hier na vijf jaar nog geen beleidsdoel aan is gekoppeld gaan de gronden in de verkoop. Deze verkoop kan nog een aantal jaren duren, maar de grond moet binnen tien jaar verkocht zijn.
- Er wordt gelet op Staatssteun bij alle aankopen.
- De gronden worden niet lukraak aangekocht. Bij een strategische aankoop weet de provincie niet exact voor welk beleidsdoel hij de grond gaat inzetten, maar de mensen die bij grondzaken werkzaam zijn kunnen continu monitoren waar een grondpositie in de toekomst handig zou zijn. In het stuk wordt het grondbeleid omschreven en dat is zeker niet lukraak.
- Met betrekking tot de opmerking van de heer Hazeleger meldt de gedeputeerde dat de commissie nog gaat discussiëren over de grondstrategie landelijk gebied. Hij vindt het goed om een afgekaderd stuk van het beleid te bespreken, ook al weet hij dat de discussie wanneer men het instrument inzet op een andere tafel nog wordt besproken. Hij is voorstander van behapbare kleine stukjes.

De heer Hazeleger vindt het lastig dat een bepaald instrument weliswaar technisch goed in elkaar zit, maar dat men niet kan instemmen met een bepaalde strategie. Het kan zijn dat men heeft ingestemd met een instrument dat wordt ingezet op een manier die men niet wil. De wijze waarop dit instrument wordt ingezet bepaalt voor de SGP uit of hij dit wil.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat de strategische keuze kan zijn om het instrument nooit te gebruiken.

Mevrouw Hoek heeft nog geen antwoord gehad op haar vraag hoe de provinciale grondbank zich verhoudt tot de nationale grondbank.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat er al overleg is. Het is niet de bedoeling om te concurreren en het is een samenspel van de drie overheden.

De voorzitter bedankt de gedeputeerde en concludeert dat er een klein debat komt.

10. Memo voortgang realisatie NNN en Groene Contour

De voorzitter meldt dat er een opwaardering ligt van de SGP.

De heer Hazeleger wil graag drie dingen benoemen:

- Hij vindt de provincie te passief wat betreft de Groene Contour. Er was een prachtig gevulde instrumentenkoffer maar vervolgens verwijst de provincie bij de instrumenten naar het Rijk. Hij had een pro-actievere houding verwacht omdat het de instrumenten van de provincie zijn. Hij had verwacht dat de provincie deze zelf wilde gaan inzetten.
- Wat betreft de NNN wil hij twee zaken meegeven voor de realisatie: hij roept de gedeputeerde op om geen dwingende instrumenten in te zetten en geen kwantiteit te kiezen boven kwaliteit. Het kan niet zijn dat de provincie allerlei gronden aankoopt voordat de kwaliteit van de gebieden op orde is.
- Houdt men elkaar in de Kopgroep Akkoord van Utrecht vast en zal de gedeputeerde daar altijd naar consensus zoeken?

De heer Fiscalini meldt dat eind er 2022 een Provinciale Realisatiestrategie komt. Hij vraagt of alle adviezen van de Taskforce een-op-een worden overgenomen, of dat er nog ruimte is om bijvoorbeeld de inzet van het dwingend instrumentarium weg te laten. Hij zou graag willen weten hoe de gedeputeerde tegen alle adviezen aankijkt en wat GS hiermee wil doen. Hoe wordt met agrariërs omgegaan die tegen een NNN-gebied aan wonen bij het uitbreiden van de NNN-gebieden?

De voorzitter geeft aan dat dit nieuwe vragen zijn die bij niet bij de opwaardering zaten.

Gedeputeerde Sterk merkt op dat volgens de heer Hazeleger de provincie te passief is. Vandaag zijn echter twee instrumenten toch opengezet. Dit betekent dat er nog steeds twee instrumenten niet zijn opengezet. Dit betreft zaken die staan op de agenda van Rijk of Europa. Het gaat vooral over de discussie omtrent landschapsgronden en langdurige beheersvergoedingen. De provincie wil ervoor zorgen dat er meer een verdienmodel komt in het beheer van de natuur. Zij beaamt dat het belangrijk is om de instrumenten op den duur open te zetten maar zij ziet momenteel niet hoe de provincie meer kan doen dan hij op dit moment doet. Zij kan dit opnieuw aankaarten bij het IPO maar zij kan verder weinig toezeggen over de twee nog niet opengestelde subsidie-instrumenten. De oproep neemt zij mee wanneer de provincie komt met haar eigen Realisatiestrategie. Zij gaat kijken waar de Taskforce mee komt. Momenteel werkt de provincie op basis van vrijwilligheid. Voor haar heeft kwaliteit boven kwantiteit vooral te maken met de kwaliteit van de natuur. Soms zou men kunnen kiezen voor de inzet van een lager natuurbeheertype waardoor men gemakkelijker en sneller natuur kan inrichten en realiseren. Dit is iets anders dan te zeggen dat de provincie geen kwalitatief goede processen zou willen doorlopen of kwaliteit willen opleveren in een gebied. In de Kopgroep houdt men elkaar vast. Er zijn goede en scherpe gesprekken over elkaars inzet.

De heer Hazeleger is blij dat er twee instrumenten opengesteld zijn. Er lopen verschillende lobbyisten bij de Europese Unie en wellicht ligt er voor hen ook een taak. Hij adviseert rechtsreeks met de minister te praten. De SGP had twee concrete ideeën die in de technische vragen zijn gezet. Hij vraagt waarom deze ideeën niet verder zijn uitgewerkt.

Gedeputeerde Sterk neemt de lobby richting de EU mee. Zij spreekt de minister regelmatig in IPO-verband. In de Landbouwvisie staat eveneens dat het een belangrijk onderdeel is om de natuur meer verdienvermogen te geven aan de agrariërs als een manier om de natuur op een goede manier te kunnen beheren. Met betrekking tot de vraag waarom de concrete ideeën nog niet zijn uitgewerkt antwoordt zij dat dit veel tijd kost. Het probleem is een gebrek aan menskracht en de prioriteit momenteel ligt op de instrumenten die al zijn opengesteld. Zij zegt toe dat GS ervoor gaat zorgen dat de lobby wordt opgezet.

Gedeputeerde Sterk zal verder zoveel mogelijk schriftelijk reageren op de vragen die nog nakomen.

De voorzitter stelt voor om een aantal minuten te pauzeren.

11. SV Programmabegroting 2023

De voorzitter vraagt de fracties om hun bijdrage bij de programmabegroting.

Mevrouw De Jong heeft een aantal vragen en opmerkingen:

- GroenLinks wil niet nogmaals ingaan op de ontbrekende cijfers van de realisatie van de doelstelling 50% sociaal en middensegment. Het blijft frustrerend dat er nog geen resultaten zijn over zo'n belangrijke doelstelling.
- Bij agendapunt 12 zal worden gesproken over de onafhankelijke advisering en er zou een werkgroep starten, maar zij wil ook terugkijken hoe het met de eerdere adviezen staat.
- De Statenleden kregen een inspirerende presentatie over het binnendorps verdichten. De provincie heeft moeite om de doelstelling voor woningbouw te halen. Zij vraagt wat er concreet gebeurt met een advies als binnendorps verdichten. Zij hoort hier vervolgens nooit meer iets over. Hoe kan dit een bijdrage leveren aan het wel halen van de aantallen? Dezelfde vragen kan zij stellen over Landschap van Verlangen en Utrecht Heuvelland. Mooi dat die adviezen er zijn, maar hoe werken ze door?
- Bij de behandeling van de Omgevingsvisie in maart 2021 is een motie aanvaardt waarin het college wordt gevraagd te inventariseren wat de consequenties zijn van Unesco nominatie voor Geopark Heuvelrug in Gooi Vecht, en hoe de provincie het burgerinitiatief kan ondersteunen. GroenLinks vraagt wanneer er een inventarisatie komt en een voorstel. Zij vraagt dit omdat dit een burgerinitiatief is.

Mevrouw Van Elteren heeft een vraag over het realiseren van nieuwe natuur. Er is al eerder gesproken over de Taskforce Versnelling van Nieuwe Natuur en er valt te lezen dat de adviezen die passen meegenomen zullen worden in de Versnellingsstrategie. Zij is benieuwd naar de adviezen die niet binnen de kaders passen en waar de provincie op korte termijn weinig mee kan, maar in de toekomst het overwegen waard zijn wanneer men bereid is de kaders aan te passen. Zij vraagt of hier in de brief naar PS over de Versnellingsstrategie aandacht voor kan zijn.

Mevrouw De Boer heeft een opmerking over het deel bodem en water. Het valt haar op dat er een sterke nadruk ligt op technische maatregelen en dat deze in het algemeen goed op orde zijn. Tegelijkertijd bevinden de maatregelen die problemen willen aanpakken bij de bron, zoals waterbesparing en daadwerkelijke verandering, zich nog in de startblokken of in de voorbereidende fase. Zij noemt enkele voorbeelden en vraagt of GS het met GroenLinks eens is dat de opgaven niet alleen opgevangen kunnen worden met technische maatregelen, dat er fundamentele keuzes gemaakt moeten worden en dat de snelheid van de uitvoering omhoog moet.

De heer Van Schie heeft een aantal vragen:

- Met betrekking tot de versnelling van de woningbouw hoort de VVD op diverse plekken, ook bij de tafelsessies, dat het Rijk nodig is om de provincie meer bevoegdheden te geven. Het zou fijn zijn als PS wat meer inzicht zou krijgen in wat de provincie nog nodig heeft in de dialoog met het Rijk; zodat er wellicht een oproep kan komen vanuit de Staten wat men kan doen om de woningbouw succesvol te maken.
- De VVD heeft gepuzzeld wat hij wil met de woningbouw in de toekomst, ook in relatie met de brief en het proces waarin men ook voor de lange termijn kijkt welke woningbouwbehoefte er is in de provincie, en wat men zou kunnen doen om daar meer grip op te krijgen en meer sturend in te zijn. Daar is de VVD nog niet uit. Hij wil de oproepen of er bij aanvang van de volgende Staten een soort expertmeeting kan worden gefaciliteerd met een aantal sleutelspelers in het veld, om meer inzicht te geven hoe het werkt met de woningbouwbehoefte, hoe men dit kan faciliteren maar ook grenzen kan stellen. Hij vraagt aan zijn collega's of zij het ermee eens zijn dat dit gesprek op een hoger abstractieniveau moet worden gevoerd.
- De ruimtelijke puzzel staat weer nadrukkelijk in de begroting. De VVD denkt dat het traject van het ministerie om deze puzzel leggen onhaalbaar is. Hij vraagt aan het college of zij denken dat dit haalbaar is en hoe alle processen lopen.

De heer Schipper vraagt of de VVD de begroting een goed financieel product vindt. Heeft hij inzicht kunnen krijgen via deze begroting wat voor geld er begroot staat voor de subdoelen? Hij kon dit niet, en moet men daar niet iets mee doen?

De heer Van Schie antwoordt dat de VVD niet voor niets een eigen begroting maakt. Bij de toekomstbegroting is vorige keer gezegd op welke beleidsdoelen men wil intensiveren. Daar groeit het budget in de loop van tien- tot vijftien jaar. Op andere plekken kan dit weer een tandje minder. Men kan niet met grote halen aan de commissie draaien zonder dat er grote consequenties zijn. De VVD zoekt in de begroting naar instrumenten om hier meer sturend in te zijn. Niet alleen voor komend jaar maar ook voor de jaren daarna.

De heer Schipper vraagt of het mogelijk is om voor de programma's die men vandaag bespreekt een zinvol amendement in te dienen.

De heer Van Schie antwoordt dat het indienen van een amendement politiek onhaalbaar is. De VVD gaat dit misschien wel doen. Uiteindelijk wordt financieel gestuurd op de gemaakte keuzes, dus moet men aan het financiële instrument kunnen draaien. De VVD zou andere keuzes maken dan de SP maar wil wel inzichtelijk hebben waar de draaiknoppen zitten.

Mevrouw Rikkoert merkt op dat de VVD aangaf te komen met een eigen begroting. Zij is benieuwd of de commissie dit al heeft ontvangen.

De heer Van Schie antwoordt dat de conceptbegroting nog wordt aangepast naar aanleiding van de gesprekken. Bij de Kadernota heeft men gezien dat een aantal van de goede initiatieven van de VVD zijn overgenomen. Deze worden verwerkt. De begroting moet nog geactualiseerd worden naar de kadernota maar zal inhoudelijk niet veel afwijken van de toekomstbegroting die vorig jaar is ontvangen.

Mevrouw Koelewijn merkt op dat de heer Van Schie vroeg wat zijn collega's vinden van de instrumenten op het gebied van woningbouw. Zij wijst de heer Van Schie op de nationale prestatieafspraken waar duidelijk in staat wat de rolverdeling wordt tussen de diverse lagen en welke instrumenten de provincie daarin krijgt.

Mevrouw Van Gilse heeft een aantal opmerkingen en vragen:

- Zij geeft aan dat de VVD het afgelopen jaar vaak heeft aangekaart dat de natuurrealisatie doelen keer op keer niet gehaald werden en niet realistisch waren. Zij is verheugd dat daar deze keer gehoor aan is gegeven en de doelen zijn bijgesteld naar haalbaarheid voor komend jaar. Het enige probleem is dat de einddoelen wel blijven staan. Met die nieuwe jaardoelen is er geen enkel zicht op het halen van de einddoelen in 2027. Gaat de gedeputeerde nog realistisch naar de einddoelen voor natuurrealisatie kijken?
- Daarnaast ziet zij voor het Programma Landelijk Gebied bij de personeelslasten ambitieuze plannen met veel fte's. In hoeverre gaat het lukken die te vullen?
- Zij vindt het goed dat er structureel geld vrij wordt gemaakt voor de bestrijding van invasieve exoten en vraagt wanneer PS betrokken worden bij het uitvoeringsprogramma invasieve exoten.
- De VVD heeft steeds aandacht gevraagd voor de waterkwaliteit en het halen van de KRW-doelen. Op het gebied van waterkwaliteit heeft de provincie tevens een adviserende rol voor zwemlocaties. De VVD ziet een enorme behoefte aan zwemlocaties. Hoe kan de provincie, vanuit de waterkwaliteit en de advisering daarop, samen met het Programma Recreatie en Toerisme meer veilig zwemwater aanwijzen?
- Zij is blij met de aandacht voor de vrijkomende agrarische bebouwing in de tekst en de aandacht bij de plattelandscoach hiervoor. Zij blijft het vreemd vinden dat de enige indicatie of dit blijft goed gaan nog steeds de visie door gemeenten omtrent de agrarische bebouwing is. Zij vraagt de gedeputeerde of op een andere manier kan worden bekeken of de vrijgekomen agrarische bebouwing de goede kant op gaat voor leefbaarheid in het landelijk gebied.

De heer Fiscalini heeft heel sterk het idee dat de begroting vrijwel gelijk is aan die van vorig jaar, op het punt na dat in het NNN voorheen elk jaar 125 hectare stond. De realiteit dat de provincie dit niet gaat halen is eindelijk doorgedrongen en dit is teruggebracht naar 25 hectare. Hij vermoedt dat het advies van de Taskforce hiermee te maken heeft. De opgave blijft staan, maar denkt GS dat er zonder onteigeningen alsnog de doelstelling gehaald gaat worden? De provincie wordt niet groter maar de doelstellingen worden dit wel en op een gegeven moment houdt het aantal hectare op. Moet de doelstelling niet sterk naar beneden worden bijgesteld? Bij de invasieve exoten viel op dat het geld voor de bestrijding structureel is geworden. Ondertussen is ook de lijst met invasieve soorten met 22 soorten uitgebreid tot 91 soorten. De provincie zal nagaan of de bestrijding van deze nieuwe soorten onevenredige financiële consequenties heeft die hij met het Rijk zal verrekenen. JA21 neemt aan dat de evenredige consequenties wel voor de begroting van de provincie zijn. JA21 vraagt hoe de provincie dit wil aanpakken met 22 nieuwe soorten. Is er al inzicht in de gevolgen hiervan? Is het niet handig om voor de begroting de financiële consequenties hiervan in kaart te brengen? Hetzelfde geldt voor het nieuwe Wolvenplan. Kan de gedeputeerde toezeggen wanneer de financiële consequenties hiervan helder worden en of dit al met deze begroting zou kunnen worden meegenomen?

Mevrouw Koelewijn heeft een aantal vragen:

- Het CDA kijkt met belangstelling naar de uiteindelijke implementatiedatum van de Omgevingswet waar de provincie de afgelopen jaren druk mee bezig is geweest. Er wordt hierover iets gezegd in de begroting maar zij ziet hier niet veel van terug in de financiën.
- Tevens zijn er vragen omtrent de kwaliteit van het BSO en dat dit doorontwikkeld zou moeten worden. Is dit ook het geval in de provincie, en welke kosten zijn hieraan verbonden?
- Bij Hart van Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg wordt aangegeven dat 275 woningen gerealiseerd worden in 2023. Als zij naar de website van het project kijkt wordt er gezegd dat gestart wordt met de bouw in 2023. Dat wil niet zeggen dat dit project in 2023 opgeleverd wordt.

- Op pagina 54 staat iets over passende woonruimte. Het is eigenlijk een constante frustratie vanuit het CDA waarom hierin geen doelgroepenbeleid wordt meegenomen, terwijl er wel verschillende landelijke programma's zijn. Het CDA ziet dit niet terug in de begroting en is hierover verbaast.

Mevrouw De Widt bedankt voor de zeer interessante gesprekken bij de tafelsessies vorige week en meldt dat D66 heeft voor dit moment geen vragen heeft.

Mevrouw Rikkoert heeft een aantal punten:

- Zij geeft aan dat PS tegelijkertijd met de begroting het Memo Woningvoorraadcijfers van het CBS heeft ontvangen. Hierin leest men dat in 2021 in de provincie Utrecht 6.300 nieuwbouwwoningen zijn gerealiseerd. In de begroting staat 89 woningen, maar dit blijkt een fout te zijn. Dit zijn dus minder woningen dan het jaar daarvoor. Het bod voor de provincie voor de periode 2022 t/m 2030 is om 83.500 woningen toe te voegen. Dit gaat gemiddeld om 9.277 woningen per jaar. De provincie heeft in 2021, 6.300 woningen gehaald. Op dit moment zijn er dit jaar 3.000 woningen gehaald. In de toekomst wil de provincie 9.277 woningen per jaar realiseren. De ChristenUnie vraagt zich af of dit realistisch is. Wat moet er gebeuren om deze aantallen te halen? Wat valt er te regelen in de begroting om hieraan tegemoet te komen?
- Mevrouw De Jong gaf al aan dat PS meer inzicht wil in de aantallen en welke type woningen er worden gerealiseerd. In de begroting wordt aangegeven dat wordt gewacht op CBS-cijfers. Zij vraagt hoelang dit gaat duren en hoe CBS deze gegevens boven tafel krijgt als het de provincie niet lukt om deze cijfers bij de gemeenten op te vragen? Als de aantallen en type woningen niet inzichtelijk zijn hoe kan de provincie hier straks dan op gaan sturen?
- Er worden volgend jaar vele miljoenen gestoken in de gebiedsprocessen. Zij vraagt of er voldoende capaciteit is om alle beleidskeuzes uit te werken om de gebieden anders in te richten en om de ruimtelijke kwaliteit te beoordelen. Tevens vraagt zij of de partners de gewenste capaciteit hebben. Het gaat hierbij om alle gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven. Hebben zij de capaciteit om alle keuzes uit te werken en de meekoppelkans erbij te kiezen, om duurzame projecten uit te werken en ruimtelijke kwaliteit te verbeteren? En als zij die capaciteit niet hebben hoe kan de provincie dan hulp bieden?
- Wat kan het programma in het Groene Hart en in de Gelderse Vallei betekenen? Kan de provincie in alle gebiedsprocessen zorgen voor projectleiders en kwaliteitsteams, of moet een deel van het budget worden gestoken in de ondersteuning, in de zin van personeelscapaciteit en begeleiding?

Mevrouw De Haan heeft vragen over deel 2 van het landelijk gebied. Allereerst met betrekking tot de natuur:

- PS is in afwachting van deel 2 van de versnellingsopgave. Wanneer wordt dit verwacht?
- Bij aanbevelingen gaat zij ervan uit dat er keuzevrijheid is. Zij vraagt wanneer PS wordt geïnformeerd.
- In het kader van Taal Doet Ertoe is dringend instrumentarium in deze fase een heet hangijzer. Op basis van vrijwilligheid blijft staan, en is een zin die ertoe blijft doen.
- Bij de realisatie van de NNN en de Groene Contour komt de realisatie van de Bossenstrategie regelmatig terug in de tekst van de begroting, om de Bossenstrategie de realisatie dichterbij kan brengen. Zij las in de monitoring van de Bossenstrategie dat PS eenmaal per drie jaar rapportage krijgt van de uitvoering. Zij vraagt of dit teruggebracht kan worden naar eenmaal per anderhalf jaar omdat men dan scherper zicht heeft op de voortgang, omdat NNN en de Groene Contour hiermee verbonden worden.
- Het oerwoud aan instrumenten in de uitvoering om de natuur robuuster te maken bestrijkt in de begroting pagina 63 t/m 71. Zij ziet door de bomen het bos niet meer en vraagt hoe dit zit voor aanvragers. Bereiken de talloze mogelijkheden ook degenen die er hun winst voor de natuur mee kunnen bereiken? Kan er in de begroting meer informatiewaarde geboden worden, bijvoorbeeld met een infographic, waardoor er meer overzicht ontstaat en inzichtelijker wordt wat de sporen zijn?
- Zij geeft een compliment voor het Uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten.
- Er komt een nieuw Provinciaal Wolfplan en er zijn veel ontwikkelingen op dit dossier in de verschillende provincies. Destijds heeft PS naar aanleiding van de wolf vragen gesteld over de goudjakhals, waarop het antwoord luidde dat de goudjakhals hierin meegenomen zou worden. De ChristenUnie vraagt of dat is gebeurd en is benieuwd naar het Wolfplan.
- Met betrekking tot de vergunningverlening op pagina 75 staan de PAS-melders. Er staat dat de dossiers van de PAS-melders worden geverifieerd en, waar nodig, compleet gemaakt. Bij de inspraak schrok zij omdat maar 5- van de 220 dossiers op orde zijn. Zij kan hierover zelf geen getallen vinden en zij is benieuwd waar de getallen vandaan komen. Zij wil onderstrepen dat de provincie zo spoedig en hard mogelijk moet werken aan het op orde brengen van de dossiers. Zij vraagt of de gedeputeerde het hiermee eens is en inzicht kan geven in hoe dit wordt gedaan.
- Zij geeft complimenten over de monitoring.

Mevrouw De Haan heeft een aantal vragen over de landbouw:

De voorzitter wijst de ChristenUnie erop dat zij door hun spreektijd heen zijn. Als er nog technische vragen zijn dan kunnen die wellicht op een andere manier beantwoord worden.

Mevrouw De Haan sluit af met een vraag over de plattelandscoaches. Met de motie tijd is geld beschikbaar gesteld voor meer dan één traject en de ChristenUnie ziet in deze begroting een afschaling in bedrijfsplannen en de inzet van de plattelandscoach. Deze afschaling mist een argumentatie.

Mevrouw Keller meldt dat de PvdD geen vragen heeft, maar wel een mening over de programmabegroting. Deze mening wil de PvdD graag in PS laten horen.

De heer Schipper geeft aan dat de begroting wat de SP betreft vooral een financieel product is. Wanneer hij de RGW-programma's leest dan is dit echter niet zo. Hij heeft een aantal opmerkingen:

- De begroting is een eindeloze opsomming van bestaand beleid, doorspekt met enorme hoeveelheden afkortingen. Hij vond het slecht leesbaar. Het belangrijkste is dat men totaal geen toelichting krijgt op de financiële tabellen. Op zijn minst zou men per subdoel inzicht moeten hebben over hoeveel geld ernaar toe gaat, zodat men in ieder geval een begin kon maken met een amendement. Dit kon hij nu echt niet. Achterin is een lijst met afkortingen opgenomen die twee bladzijden beslaat, maar hij schat dat minimaal de helft van de gebruikte afkortingen hier niet in is opgenomen.
- Zoals zoveel stukken staat de programmabegroting vol met goede voornemens en ambities. Het is een prima idee om de bestaande corporatievoorraad versneld te verduurzamen. Hij heeft in 2009 bij de gemeente Utrecht hierover een amendement ingediend dat het heeft gehaald. Hij adviseert om te beginnen met de slechtste labels want de energie vliegt bij deze bewoners de deur uit.
- Tegelijkertijd staan er in de begroting allerlei winstwaarschuwingen, gebrek aan menskracht en stijgende prijzen. Voor de SP is het de vraag of de bemoeienis van de provincie altijd meteen een verbetering is omdat het vaak vooral leidt tot extra vergaderen.
- Hoeveel geld is er beschikbaar voor de verduurzaming van de corporatie? Hij kan dat niet vinden. Hij heeft overwogen om technische vragen te stellen maar hij wist niet waar hij moest beginnen en eindigen.
- De ruimtelijke puzzel moet tot stand komen, maar het gevaar is dat alles verknoopt raakt om de meekoppelkansen te verzilveren. Het is een leuk idee maar hij ziet veel nadelen.

Mevrouw Koelewijn vraagt in hoeverre GS zich verantwoordelijk voelt voor de kwaliteit van de gebouwde omgeving; dus voor het bestaande bezit in de provincie Utrecht.

De heer Schipper leest in de begroting dat de provincie wil werken aan de versnelling van de verduurzaming maar hij leest niet met hoeveel geld.

Mevrouw Koelewijn geeft aan dat het misschien begint met de eerste vraag naar hoe en wat.

De heer Schipper vervolgt zijn opmerkingen:

- Waar blijft de nieuwe natuur?
- Waar komen de 66% betaalbare woningen?
- Hoe zorgt de provincie dat er schoner grondwater komt en meer drinkwater? Hoeveel geld gaat hier de komende jaren naartoe? Is dat genoeg, te veel of te weinig? Deze begroting geeft hier geen antwoord op.
- In 2011 heeft de SP een tegenbegroting opgesteld op de begroting 2012. Dat kon toen nog met de info en de tabellen uit de programmabegroting. Daar is nu geen sprake meer van en hij vindt dit heel jammer.

De heer Dinklo geeft aan dat achter in een lijst staat met beleidsstukken die als onderliggende stukken dienen. Wanneer de begroting zou worden uitgebreid wordt de hoeveelheid papier veel te veel.

De heer Schipper vond dat de begroting nu al dunner kon. De begroting gaat 7- tot 8 pagina's over één onderwerp terwijl dit onderwerp het hele jaar al wordt besproken. Hij wil zien hoe de financiële situatie in elkaar zit.

De heer Hazeleger heeft een aantal opmerkingen:

- Hij mist in de begroting de verwerking van motie 32 (Bredere Inzet Agrarisch Natuurbeheer) en hij vraagt waar deze uitwerking is gebleven. Hetzelfde geldt voor motie 115 (Het in kaart brengen van hoe het ervoor staat in de NNN-gebieden voordat het MIP-Natuur wordt opgesteld).
- Het Netwerk Omgevingsgericht Werken heeft een jaarverslag en hij wil dat dit voortaan wordt geagendeerd. Dit kan ter informatie, maar dan kan dit in ieder geval worden opgewaardeerd. De SGP is ontevreden over de manier waarop dit nu half meeloopt in de P&C-cyclus.
- Hij vindt dat er een monitoring moet starten over de gevolgen van de nieuwe aanpak verwilderde katten. Het kan niet zo zijn dat de provincie niet bijhoudt wat hier in de praktijk mee gebeurt.

Mevrouw Hoek heeft zich niet kunnen voorbereiden maar heeft wel een paar punten:

- 50PLUS ziet graag dat de provincie in nauwe afstemming met de gemeenten invulling geeft aan de nieuwe Omgevingswet. De provincie faciliteert de gemeenten optimaal en treedt op als verbinder waardoor bij grensgevallen knelpunten optreden. Zij wil benoemen dat de Omgevingswet voor de zoveelste keer uitgesteld dient te worden omdat het ICT-systeem achter de wet forse beperkingen kent. Zij vraagt de gedeputeerde hoe de provincie hiermee om moet gaan. Momenteel werkt dit vertragend en zij wil hierover graag een uitleg van de gedeputeerde.
- 50PLUS wil graag dat de provincie werk maakt van het stimuleren van de woningbouw, in het bijzonder voor kwetsbaren in de samenleving en senioren. Niet alleen plannen maken, maar vooral bevorderen en ondersteunen van concrete plannen, en het uitvoeren van plannen en projecten. Tevens verzoekt zij ruimhartiger om te gaan met verzoeken die vanuit de gemeenten komen.
- 50PLUS wil graag dat er voortgang geboekt wordt met een waterveilig provincie Utrecht en dat dit in overleg met de gebruikers verder vorm wordt gegeven.
- 50PLUS komt in de Statenvergadering nog cijfermatig terug op de begroting en wellicht met een motie of amendement.

De voorzitter meldt dat dit de eerste termijn was van de vragen en geeft het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Muilekom beantwoordt de vragen:

- De antwoorden op de vragen omtrent versneld woningbouw en de taken en bevoegdheden staan in de Nationale Bouw-woonagenda. De provincie heeft onlangs een bod uitgebracht en maakt nadrukkelijk afspraken met het Rijk. In de rolverdeling is het belangrijk dat de Rijkspartners eveneens zeggen wat zij hieraan gaan bijdragen. De taken en de verdeling hiervan is nog steeds een punt van discussie. Met betrekking tot de woningbouwprojecten baalt hij ervan dat het Rijk aangeeft haar bijdrage te moeten verdelen over het land wanneer de provincies en de gemeenten met goede voorstellen en programma's komen. Het is belangrijk in de rolverdeling dat het Rijk hierin haar verantwoordelijkheden neemt.

Mevrouw Koelewijn vraagt wat er gebeurt als de landelijke overheid niet over de brug komt. Wat betekent dit voor de productie?

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat de provincie en bod kan uitbrengen maar afhankelijk is van de opstelling van de Rijkspartners. Als het Rijk niet meedoet belanden de aanvragen bij de gemeenten weer in de kast omdat zij op zoek moeten naar financiering. De provincie draagt behoorlijk wat middelen bij aan de woningbouwopgave. De reserves worden leeggehaald om dit te ondersteunen, maar het gaat om zulke hoge bedragen dat de provincie echt de steun van het Rijk nodig heeft.

De heer Van Schie vraagt of de Staten de gedeputeerde zou kunnen helpen in de gesprekken met het Rijk. Gedeputeerde Strijk antwoordt dat de Staten hem voldoende achter de voden zitten. De provincie Utrecht en de andere provincies hebben een randvoorwaardelijk bod uitgebracht. Enige druk richting de Tweede Kamer zou kunnen helpen want de middelen die beschikbaar zijn zullen waarschijnlijk te weinig zijn gezien de aanvragen uit het land.

Mevrouw Rikkoert constateert dat de provincie in een spagaat zit. Er wordt aangegeven dat het Rijk niet over de brug komt en dat de woningbouw niet kan worden gerealiseerd. Op de vraag of het nodig is een gezamenlijke uitspraak te doen vanuit de Staten als drukmiddel richting het Rijk wordt aangegeven dat het niet nodig is, zolang het maar binnen de fracties onder de aandacht is. Zij vindt dat de maat vol is en dat de provincie alles moet doen wat kan. De nood is hoog en de woningen zijn er nog niet. Zij pleit voor een gezamenlijk standpunt.

Gedeputeerde Van Muilekom vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Het gaat soms niet om geld. Binnen de gemeenten is het oppakken van projecten moeilijk vanwege het gebrek aan personeel. De gemeenten moeten vooral in stelling worden gebracht omdat daar de projecten, de vergunningen en de aanbestedingen moeten komen. Het is daarom belangrijk dat de provincie de gemeenten versterkt.
- Op de vraag over het programma antwoordt hij dat de provincie zich formeel richt op de versnelling van De woningbouw en de prijssegmenten. Op de goedkope klassen doen veel kwetsbare groepen een beroep. Er is (nog) geen expliciet beleid voor senioren. Wanneer de provincie vanuit het Rijk een taak krijgt op het gebied van zorgvisie zal hij dit op moeten pakken en in moeten gaan vullen. Er zal dan gekeken moeten worden naar een goede organisatie want de provincie heeft momenteel onvoldoende deskundigheid op het gebied van zorg in huis.

Mevrouw Rikkoert vraagt op welke termijn de provincie al een bod heeft moeten doen op dit terrein en wanneer dit is dit gedaan.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat de visie in het laatste kwartaal komt. Het gaat er dan meer om of de provincie een inhoudelijke rol gaat vervullen of een coördinerende rol tussen de gemeenten. De provincie moet goed nadenken hoe hij deze rol gaat invullen.

Mevrouw Koelewijn constateert dat hierover nog onvoldoende helderheid is. De provincie weet dat het aandachtsgebied eraan komt en zij adviseert om een PM-bedrag mee te nemen in de begroting omdat de provincie aan de voorkant al weet dat hij daar op enig moment geen middelen voor heeft.

Gedeputeerde Van Muilekom vindt dit een goed punt. Het Rijk heeft de neiging om veel taken bij de provincie neer te leggen en daarom moet er ook geld bij komen.

Gedeputeerde Van Muilekom vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Met betrekking tot de discussie omtrent het CBS antwoordt hij dat de provincie gaat kijken naar de gegevens die hij zelf kan ophalen bij de corporaties en de gemeenten. De eerste indruk is dat er op het gebied van sociale huurwoningen een goed inzicht kan worden verkregen. Het middensegment is lastiger. Als hij informatie heeft zal hij dit sturen.

Mevrouw Koelewijn meldt dat de Planregistratie Wonen wordt vernieuwd. Er komen gebruikersvriendelijke dashboards en dergelijke. De Staten kunnen hier niet inloggen en zij vraagt of dit op een generiek niveau gedeeld kan worden. De provincie betaalt hiervoor en het zou fijn zijn wanneer de Staten inzicht krijgen. Gedeputeerde Van Muilekom zal nagaan of de Staten toegankelijkheid kunnen krijgen.

De voorzitter vraagt of alle vragen over wonen zijn beantwoord.

Mevrouw Koelewijn had een vraag gesteld over 275 woningen bij Vliegbasis Soesterberg en vraagt of het hier om realisatie gaat.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat hij is uitgegaan van realisatie, maar hij zal dit checken en de gegevens verstrekken.

De heer Van Schie vraagt of de Expertmeeting Woningbouw Lange Termijn in relatie is tot de vraag en aanbod in de nieuwe periode.

De voorzitter antwoordt dat er een inwerkprogramma komt en adviseert om contact op te nemen met de griffie. Zij geeft het woord aan gedeputeerde Van Essen voor de beantwoording van de overige vragen.

Gedeputeerde Van Essen beantwoordt de vragen:

- Op de vraag of het uitstel van de Omgevingswet betekent dat er tevens uitstel is in de samenwerking met gemeenten antwoordt hij dat dit niet zo is. Er wordt tevens gewerkt volgens het Regionaal programmeren Wonen en Werken, en op andere thema's probeert de provincie in de geest van de Omgevingswet integraler als één overheid te opereren. Het inwerkingtreden van de nieuwe Omgevingswet zal hierbij helpen, maar de provincie hoeft hier niet op te wachten om deze manier van werken eigen te maken.
- Op de vraag naar het overzicht Netwerk Omgevingsgericht Werken antwoordt hij dat het aan de commissie is om zaken al dan niet op de agenda te zetten. Er waren verschillende programma's en dit is samengevoegd tot het Netwerk Omgevingsgericht Werken. Dit is nieuw, en om inzicht te geven in wat dit netwerk doet worden werkbezoeken georganiseerd. Hij ziet dit niet als een apart verantwoordingsdocument. De verantwoording loopt via de begroting, jaarstukken en de P&C-cyclus.

De heer Hazeleger merkt op dat er altijd een verslag was van alle programma's met de afkortingen. Sinds alles is samengevoegd is er geen verslag meer. Dit loopt via de P&C-cyclus, maar hij is ontevreden over de manier waarop dit in de P&C-cyclus zit. Hij vraagt daarom om deze informatie voortaan apart naar de Staten te sturen.

Gedeputeerde Van Essen antwoordt dat er enkele maanden geleden een uitgebreid projectoverzicht is gedeeld. Hij verzoekt om goed te kijken of dit voldoet. Het is zeer bewerkelijk en hij weet niet of men dit op jaarniveau moet doen. Hij verzoekt de heer Hazeleger om buiten de vergadering aan te geven of hij deze rapportage waardeert.

Gedeputeerde Van Essen vervolgt de beantwoording van de vragen

- Op de vraag over de ruimtelijke puzzel antwoordt hij dat alles verknopen leidt tot veel vergaderen. Dat risico ziet hij inderdaad. Het is echter wel verstandig om zaken meer in samenhang te doen. Dit is waar het Rijk toe uitnodigt. Het Rijk wil weten hoeveel woningen, energie en natuur de provincie kan leveren om op nationaal niveau de regie te kunnen nemen. Het gaat om het gezamenlijk maken van een overzicht. Men moet echter oppassen dat dit niet verlamdend gaat werken.
- Op de vraag over duurzame woningbouw en corporatiewoningen antwoordt hij dat hierover iets staat in programma 1 in relatie tot Convenant Duurzaam Bouwen. Het merendeel van wat de provincie doet op

het gebied van duurzaam bouwen staat in Programma 4, de Energietransitie. Hij heeft eerder beloofd te kijken of men in het huursegment iets kan doen voor deze doelgroep, aanvullend op wat het Rijk al doet. Corporaties kunnen eveneens gebruik maken van de subsidieregeling voor energietransitie als zij aan de voorwaarden voldoen.

- Op de vraag over de doorontwikkeling van DSO antwoordt hij dat de budgetten van de provincie momenteel toereikend zijn. Omtrent beheerkosten en doorontwikkelkosten vinden gesprekken plaats op koepelniveau. De provincie heeft nog reserve vanuit het Programma Omgevingswet. Mocht dit een onvoorziene uitgave opleveren dan laat hij dat weten.
- Op de vraag of de ruimtelijke puzzel haalbaar is antwoordt hij dat het startpakket half november komt omdat BZK zoekend is. Volgende week stuurt hij een memo over de wijze waarop GS dit wil gaan aanpakken in relatie tot het bestaande traject. Als het startpakket eind november komt weet hij niet of de provincie op 1 juli een ruimtelijke puzzel heeft gelegd. Dit hangt af van het detailniveau van de puzzel en wat het Rijk in het startpakket aan opdracht gaat meegeven. De insteek van de provincie is om veel bestaande trajecten te benutten.

De heer Van Schie meldt dat een aantal van deze puzzels heel politiek zijn. Hij zou willen weten wat de rol van de Staten is in de vergadering tussen de verkiezingen en het moment dat de puzzel naar het Rijk moet worden gestuurd.

Gedeputeerde Van Essen antwoordt dat het de vraag is of het lukt de ruimtelijke puzzel voor 1 juli gereed te hebben. De ruimtelijke puzzel en de gebiedsgericht aanpak stikstof hebben veel met elkaar te maken. Het zijn twee parallelle, deels overlappende, opdrachten. Een antwoord op de ruimtelijke puzzel binnen bestaande kaders heeft een ander karakter dan wanneer hier beleidskeuzes in zitten. In het laatste geval betekent dit meer tijd en vraagt het een Statenbesluit. Momenteel ziet hij dit meer als een verstedelijkingsperspectief waarin men een richting kiest, maar wat tevens moet landen in democratisch gefundeerde besluiten voordat de provincie hiermee aan de slag kan.

Mevrouw Koelewijn wil een bevestiging dat PS het startpakket zodra dit beschikbaar is ontvangen. Gedeputeerde Van Essen zegt toe dat hij dit zal delen

Gedeputeerde Van Essen vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Met betrekking tot de PARK-adviezen is het Landschap van Verlangen een advies waarop de reactie nog komt. Utrecht Heuvelland is een breed advies. Het is een belangrijke inspiratiebron in de planontwikkeling rond de Heuvelrug. De defensieplannen zijn belangrijk en de provincie wil dit met de andere gemeenten die dit betreft bespreken. In november staat een bestuurlijk overleg gepland waarbij bekeken zal worden hoe men dit samenbrengt en integraal behapbaar houdt. Hij kan zich voorstellen dat een deal van het advies van de heer Ronken hierin, en in andere programma's, uitmondt. Op het advies Binnendorps Verdichten heeft GS een reactie gestuurd met de aankondiging dat een Provinciaal Ontwerp Platform Utrecht (POP-U) zou worden georganiseerd. Dit heeft in maart plaatsgevonden. Het betreft een advies dat deels op het bord van de gemeenten ligt. In kleinere gemeenten is dit echt een gemeentelijke aangelegenheid en de provincie heeft het daar uitdrukkelijk onder de aandacht gebracht. Het advies krijgt op verschillende plekken vorm, zoals in het Programma Versnelling Woningbouw.

De voorzitter informeert of alle vragen zijn beantwoord. Zij geeft het woord aan gedeputeerde Sterk

Gedeputeerde Sterk beantwoordt de vragen:

- Met betrekking tot de vraag over het NNN antwoordt zij dat hetgeen bij de natuurversnelling nog niet wordt opgevolgd zeker zal worden meegenomen. De natuurrealisatie doelen krijgen bredere steun.
- Op de vraag of nog gekeken wordt naar de einddoelen antwoordt zij dat de provincie moet blijven streven om te kijken of hij de doelen kan halen. Binnenkort gaat de provincie de gebiedsprocessen in en zij weet nog niet goed wat dit betekent voor de natuurrealisatie. Zij schat in dat dit hier een belangrijk onderdeel van kan uitmaken maar zij vindt het te vroeg om te zeggen dat de einddoelen niet gehaald worden. Zij adviseert om de begroting hierop de komende jaren te monitoren en eventueel bij te stellen. Hierbij zijn de versnelling en de gebiedsgerichte aanpak van belang.
- Eind dit jaar komt er informatie over de versnellingsstrategie en de Taskforce.
- Bij de rapportage over de Bossenstrategie wordt ook de natuurrealisatie gerapporteerd in het Programma natuur. Dit heeft een ritme van drie jaar. De provincie is bezig met een uitvoeringsprogramma en gaat in 2024 sowieso kijken waar men staat.
- De Unielijst met invasieve exoten is uitgebreid maar niet alle soorten komen in Nederland voor. Als dit leidt tot hogere kosten dan wordt dit opgenomen in de begroting. De 22 nieuwe soorten op de lijst komen vooralsnog niet in Nederland voor.
- Bij de jaarlijkse Rapportage Natuur wordt PS geïnformeerd over de invasieve exoten.
- In IPO-verband wordt momenteel gewerkt aan een Provinciaal Wolfenplan. In het eerste kwartaal van volgend jaar zal PS hierover geïnformeerd worden en zal er meer helderheid zijn over de financiële consequenties.

- De goudjakhals is geen wolf en maakt daarom geen onderdeel uit van het Wolvenplan. Als het Rijk de goudjakhals aanwijst als een beschermde soort is het idee om dit onder de Omgevingswet te gaan brengen.
- Op de vraag waarom er maar één indicatie wordt gegeven op de VAB antwoordt zij dat de gemeenten de taak hebben om het beleid vast te stellen. De provincie kijkt of gemeenten dat doen en proberen te faciliteren met kennis en instrumenten als dat nodig blijkt.

Mevrouw Van Gilse geeft aan dat er in de tekst staat dat de plattelandscoaches dit meenemen. Zij vraagt of de provincie iets kan doen in de wijze waarop de coaches dit meenemen in een nieuwe indicatie. Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de provincie zou kunnen kijken op welke manier hij hierover kan rapporteren. Zij denkt niet dat het goed is om een nieuwe indicatie op te nemen omdat de huidige indicatie voldoet in de rol die de provincie heeft. Zij zegt toe te kijken wat de plattelandscoaches hierin kunnen betekenen.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording de vragen:

- Op de vraag of er voldoende capaciteit en geld is om de gebiedsprocessen in te vullen antwoordt zij dat de provincie bezig is het Gebiedsprogramma vorm te geven. Op basis daarvan gaat de provincie geld aanvragen. In deze aanvraag zal ook een categorie zitten met de middelen die nodig zijn in de gebiedsgerichte aanpak. HS onderzoekt momenteel wat hiervoor nodig is. Hopelijk is hierin meer inzicht als het Gebiedsprogramma klaar is, en meer duidelijkheid als de middelen toegekend worden.
- Op de opmerking dat de opgave in meer zit dan alleen in technische maatregelen als het gaat over bodem en water en of men dit niet kan versnellen, antwoordt zij dat dit klopt. Het gaat ook over bewustwording en de samenwerking met andere partijen om dit te realiseren. Het is zoeken naar een balans. Samenwerken vraagt meer tijd om dingen te realiseren, maar soms wil men snelheid maken. Dit zijn keuzes die de provincie moet maken.
- Op de vraag omtrent het Geopark, en wanneer het voorstel over mogelijke steun komt, antwoordt zij dat naar verwachting in november een voorstel bij GS ligt. De bijstelling naar beneden heeft ermee te maken dat in de vorige begroting niet al het geld is gebruikt wat was begroot voor de plattelandscoaches. De provincie ziet ondertussen wel dat men hier positief over is en verwacht dat hiervoor meer geld nodig zal zijn. Zij heeft de verzekering van haar collega van Financiën dat de provincie hierom kan vragen en dat dit geld erbij kan. Bij een realistische begroting is het echter fair om uit te gaan van wat men in eerdere jaren heeft gezien.
- Op de vraag wat er ter ondersteuning wordt geboden bij de plannen die gemaakt worden in het kader van Leader, antwoordt zij dat Leadercoördinatoren helpen bij het opstellen van het programma. Dit zijn niet de mensen die de programma's uiteindelijk beoordelen.
- Op de vraag omtrent Motie 32 van de SGP zegt zij toe hier de komende commissievergadering op terug te komen. De provincie probeert dit steeds te betrekken bij het beleid dat wordt ontwikkeld.
- Op de vraag omtrent Motie 115 antwoordt zij dat dit nog niet is gelukt. Dit heeft met menskracht te maken en de provincie richt zich vooral op de versnelling van het NNN. De motie staat wel op de actielijst.

De heer Hazeleger vraagt naar de MIP-natuur.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat dit hetzelfde verhaal is. Het staat op de actielijst maar is nog niet gerealiseerd.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording de vragen:

- Op de vraag over de verwilderde katten antwoordt zij dat GS voor de Statenverkiezingen komt met de resultaten die op dat moment bekend zijn.
- Op de vraag over de PAS-melders antwoordt zij dat er in de provincie 220 PAS-melders zijn. Daarvan zijn 76 aanvragen, van de 160 die zijn ingediend bij het RVO, op dit moment geverifieerd. Van de 76 aanvragen waren er 5 volledig. 63 aanvragen zijn nog onvolledig en hier moeten de melders nog informatie aanleveren. 8 aanvragen voldoen op dit moment niet en hier wordt nog naar gekeken.

De heer Dinklo merkt op dat er voor de antwoorden van de andere gedeputeerden veel tijd is gemaakt terwijl de vragen aan gedeputeerde Sterk afgeraffeld worden, terwijl zijn interesse juist hier ligt. Hij vindt dit vervelend. Zijn belangrijkste vraag over het NNN was dat er een nieuw stuk is opgesteld en dat het aantal hectares naar beneden is bijgesteld. Hij vraagt of dit wordt gerealiseerd zonder mensen verplicht uit te kopen. Volgens hem gaat de provincie dit anders nooit halen.

Gedeputeerde Sterk was in de veronderstelling dat zij deze vraag al enigszins had beantwoord. Zij heeft gezegd te denken dat de Gebiedsgerichte Aanpak hierin een rol kan spelen en tot een versnelling kan leiden. Eind dit jaar wordt gesproken over de versnellingsagenda waarin aan zal worden aangegeven welk instrument wel/niet zal worden ingezet. De Staten kiest op dit moment nog steeds voor vrijwilligheid.

De heer Dinklo vraagt of dit een toezegging is dat de gedeputeerde aan het einde van het jaar komt met een plan van wat de Taskforce heeft gezegd. Hij vraagt of dit in de RGW-commissie uitgebreider kan worden besproken. Hij vraagt om deze toezegging.

Gedeputeerde Sterk zegt dit absoluut toe en meldt dat gedeputeerde Strijk tevens heeft aangegeven dat binnenkort gesproken zal worden over welke instrumenten ingezet zullen worden in het Strategisch Grondbeleid. Het Strategisch Grondbeleid en de versnellingsagenda NNN hebben veel met elkaar te maken.

Gedeputeerde Sterk meldt dat de vraag van mevrouw Van Gilse over de zwemlocaties bij gedeputeerde Schaddelee hoort die er momenteel niet is. Zij stelt voor om deze vraag schriftelijk te stellen.

Mevrouw Van Gilse hoorde graag de link tussen het adviseren op waterkwaliteit en het aanwijzen van zwemwaterlocaties. Zij denkt dat hier een link te leggen is en dat er meekoppelkansen te pakken zijn voor meer zwemwaterlocaties.

Gedeputeerde Sterk blijft bij haar voorstel om hier schriftelijk op te reageren.

De heer Van der Steeg vraagt om hier de stand van de huidige zwemlocaties in mee te nemen. Hij merkt dat er vaak sprake is van blauwalg in de zomer, al redelijk vroeg in het jaar.

Gedeputeerde Sterk zegt dit toe.

De voorzitter bedankt de gedeputeerden voor de beantwoording van de vragen en vraagt of er behoefte is aan een tweede termijn.

De heer Dinklo vraagt hoe de zin dat gekeken wordt naar de financiële consequenties voor de invasieve exoten in de begroting terecht is gekomen, aangezien in de beantwoording van de vragen is aangegeven dat de 22 extra soorten nog niet in Nederland voorkomen.

Gedeputeerde Sterk kan hier geen antwoord op geven. Er zal wellicht nog een schriftelijke reactie komen.

De voorzitter concludeert dat er geen tweede termijn nodig is. Er is geen conclusie nodig omdat de begroting nog wordt besproken op de PS-vergadering.

12. Initiatiefvoorstel 50PLUS harmoniseren aanmeerbepalingen Vecht

De voorzitter meldt dat er een initiatiefvoorstel ligt van mevrouw Hoek.

Mevrouw Hoek geeft een korte introductie en begint met het uitspreken van dank voor de ondersteuning die zij heeft ervaren vanuit de griffie en de ambtenaar mevrouw Raaijmakers. Het initiatiefvoorstel gaat om de rivier de Vecht waar verschillende regimes zijn voor het aanmeren buiten de binnenstedelijke bebouwing. De Vecht begint bij de stad Utrecht en gaat naar Maarssen. De Vecht doorkruist diverse gemeenten. De provincie gaat over het stuk van de Vecht buiten deze gemeenten. Na de gemeente Vreeland meandert de provinciegrens over de lengte van de rivier naar Nigtevecht. Aan de ene kant ligt de provincie Noord-Holland en aan de andere kant de provincie Utrecht. Bij de provincie Noord-Holland vindt men het aanmeren prima als de boot niet langer is dan de lengte van het perceel. De provincie Utrecht heeft in 2011 een verordening aangenomen (Landschappelijke Verordening) waarin staat dat de boten niet langer mogen zijn dan 7 meter. Dit geldt alleen bij het aanmeren bij eigen percelen van inwoners die aan de Vecht wonen. Het moeten open bootjes zijn zonder opbouwte. Een opbouwte is soms nodig om je terug te trekken als de toiletten schaars zijn of om te schuilen voor de regen. Zij is bezig met het Bestemmingsplan de Vecht voor de gemeente en daar zijn 374 zienswijzen op gekomen die voor het grootste gedeelte hierover gaan. 50PLUS verzoekt om te kijken naar de verordening in overleg met mevrouw Raaijmakers die geadviseerd heeft om alleen voor de Vecht artikel 2.3. 6A in de verordening te harmoniseren tot maximaal 12,5 meter, en de opbouw vanaf de waterlijn 1,7 meter. Meestal begint de opbouw lager dan de waterlijn omdat dit gaat vanaf de bodem van het bootje. Het is een grote wens van de gemeenteraad en vele inwoners die aan de Vecht wonen, buiten de stedelijke gebieden. De tijden zijn veranderd. De verordening was van 2011. Zij woont nu 14 jaar aan de Vecht en toen dobberde er hier en daar een bootje langs. Wat er nu allemaal langsgaat is niet meer zoals in 2011. De Vecht heeft een andere functie gekregen qua recreatie. De bewoners die aan de Vecht wonen kopen ook een bootje. Zij zou de verordening aangepast willen zien in harmonie met een andere verordening en een eigen artikel.

De voorzitter informeert of er vragen zijn.

De heer Hazeleger vraagt wanneer het college reageert.

De voorzitter geeft aan dat er ook vragen gesteld mogen worden aan het college.

De heer Hazeleger meldt dat de SGP voor het initiatiefvoorstel is.

De heer Schipper merkt op dat mevrouw Hoek het over harmonisering heeft en een maximum van 12 meter en 1.70 meter stelt. In Noord-Holland mag de boot niet langer zijn dan het perceel en zijn er verder geen beperkingen. Hij vraagt waar de harmonisering zit en of er een extra aanpassingsmoment voor de verordening moet komen. Hier is ambtelijke capaciteit voor nodig en hij vraagt wat hiervoor de dekking is. Hij merkt op dat de motie van mevrouw Hoek van 3 maart 2020 is, en er was tevens een opdracht aan B&W om in overleg te treden met GS over de aanpassing van de verordening. Hij vraagt aan de gedeputeerde of dit gebeurd is en wat de houding van GS hierbij is geweest.

De heer Van der Steeg vraagt het college of er een reden is voor de 7 meter. In het voorstel wordt aangegeven dat een aantal gemeenten tegen het voorstel waren en hij vraagt mevrouw Hoek waarom deze gemeenten tegen waren. Hij vraagt of er, met een lengte van 12 meter en een opbouw, het risico op bewoning gaat ontstaan en het een verkapte woonboot wordt. Gezien het aantal zienswijzen gaat het niet om een paar bootjes.

Mevrouw Broere meldt dat BVNL ook voor het initiatiefvoorstel is.

De heer De Heer merkt op dat de provincie Utrecht zich kan aanpassen aan Noord-Holland, maar Noord-Holland kan zich ook aanpassen aan de provincie Utrecht. Hij vraagt of 50PLUS heeft overwogen om in Noord-Holland een initiatiefvoorstel in te dienen. Tevens vraagt hij wat het college heeft gedaan met de motie.

Mevrouw Lejeune meldt dat de PvdA beaamt dat het een uitzonderlijke situatie is dat er bij twee tegenover elkaar liggende kades verschillende regels zijn. Zij heeft een aantal vragen:

- De PvdA begrijp de wens van mevrouw Hoek om uniformiteit en duidelijkheid aan te brengen. De PvdA waardeert de moeite die zij hierin heeft gestoken. In het voorstel staat dat de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht aangeeft dat vaartuigen langer dan 7 meter niet mogen aanmeren, terwijl in de verordening van Noord-Holland geen beperkingen zijn. Hoe komt mevrouw Hoek dan aan 12 meter? Zij vraagt of zij goed begrijpt dat de regels hiermee nog steeds niet uniform zijn omdat er geen maximumlengte is aan de overkant.
- De PvdA vraagt eveneens of de provincie Utrecht zich moet aanpassen aan Noord-Holland of dat dit wellicht andersom zou kunnen. Is hierover politiek dan wel ambtelijk gesproken met de provincie Noord-Holland? Waarom gaan de provincies niet in overleg over gemeenschappelijke nieuwe regels?
- Lopen er wellicht in de provincie Noord-Holland eveneens initiatieven om de regels aan te passen? Het zou raar zijn wanneer de provincie Utrecht een besluit de ene kant opneemt en de provincie Noord-Holland een besluit de andere kant op zou nemen.
- Waarom wil men dit alleen voor de Vecht aanpassen en waarom heeft mevrouw Raaijmakers dit geadviseerd? Er zijn meer rivieren die een provinciegrens vormen en waarbij de kade aan de ene kant in de provincie Utrecht ligt en de kade aan de andere kant in een andere provincie. Hoe is de situatie daar? Is er gesprek met andere provincies gevoerd en overwogen om dit mee te nemen in het voorstel?
- Is duidelijk wat de consequenties van dit voorstel zijn? Betekenen grotere boten grotere steigers? Wat zijn de eventuele gevolgen voor de natuur? Is hier onderzoek naar gedaan?
- Zij vindt het bijzonder dat mevrouw Hoek hier bijna op persoonlijke titel, als aanwonende aan de Vecht, en namens de gemeente Stichtse Vecht, het voorstel zit te verdedigen. Het voelt een beetje als het persoonlijke belang van mevrouw Hoek.
- Zou het geen beter idee zijn om eerst te overleggen met de betreffende provincies. Wellicht is dit er ook geweest. Zij zou hier graag meer over horen en is benieuwd naar de reacties van GS op het voorstel.

De heer Hazeleger vraagt wat mevrouw Lejeune van het voorstel vindt.

Mevrouw Lejeune antwoordt dat zij haar bedenkingen heeft bij de manier waarop iemand die zelf aan de Vecht woont met een steiger en een bootje dit zo inbrengt bij Provinciale Staten, hoewel zij gelooft dat mevrouw Hoek hiermee goede bedoelingen heeft. Zij vindt het voorstel onduidelijk en heeft nog veel vragen. Voordat de PvdA kan zeggen of hij voor of tegen is moeten er nog veel vragen worden beantwoord. Men zit hier bij elkaar om duidelijk te krijgen wat de consequenties van dit voorstel zijn.

De heer Hazeleger vindt het lastig dat mevrouw Lejeune een persoonlijke aanval doet maar geen technische vragen heeft gesteld in de voorbereiding.

Mevrouw Lejeune benadrukt dat zij geen persoonlijke aanval doet. Zij heeft meerdere keren gezegd dat zij het heel erg waardeert dat mevrouw Hoek zich hiervoor heeft ingezet.

Mevrouw De Widt meldt dat D66 kan instemmen met het voorstel. D66 heeft lokaal zijn licht opgestoken en de nodige informatie hierbij gekregen. Er is geen twijfel dat dit een goed idee is dat lokaal gewenst is. Zij vraagt waarom het eigenlijk een initiatiefvoorstel is en niet een motie vreemd.

Mevrouw Koelewijn bedankt namens het CDA mevrouw Hoek voor het brengen van dit initiatief. Het blijkt dat veel mensen die rondom de Vecht wonen behoefte hebben aan dit voorstel en dat er een groot belang leeft bij de gemeente Stichtse Vecht. Het is goed om te overwegen of het verstandig is om nu in te grijpen in de reguliere procedure rondom de Omgevingsverordening. Zij is eveneens nog in het proces van oordeelsvorming en zij heeft een aantal vragen voor de gedeputeerde en mevrouw Hoek:

- Hoe schat de gedeputeerde de consequenties van dit besluit in op het gebied van het landschappelijk aspect? Wat is het effect volgens de gedeputeerde als de bootjes hoger worden?
- Zij begrijpt dat het mogelijk is om ontheffing te vragen wanneer men daar woont en een grotere boot dan 7 meter wil aanleggen. Zij vraagt waarom deze maatregel niet afdoende is om mensen tevreden te stellen die daar wonen.
- Hoe beoordeelt de gedeputeerde het effect op de ecologie van de oevers als de boten groter worden en er straks misschien meer boten komen te liggen.
- Procedureel betekent het dat de herijking van de Omgevingsverordening naar voren wordt getrokken. Wat zou hier procedureel binnen het werk van de Staten het effect voor zijn? Kan men dan meer gemeenten verwachten die dit soort dingen willen doen?
- Harmonisatie en handhaving zijn belangrijke punten. Zij begrijpt dat het vooral gaat om aanwonenden die hun boot aan hun perceel willen leggen. Hoe zit het met het argument dat handhaving dan gemakkelijker wordt? Er zijn ook veel plekken waar recreanten kunnen aanleggen buiten de rode contour en speelt daar een handhavingprobleem?

De heer Dinklo vindt het goed dat mevrouw Hoek dit agendeert en snapt het argument van de PvdA niet zo. Volgens hem hebben veel zaken een persoonlijk effect. Hij vraagt of GS dit initiatiefvoorstel kan uitvoeren zoals het hier staat.

De heer Van Schie complimenteert mevrouw Hoek voor haar vasthoudendheid op dit thema. De VVD is enthousiast over de inhoud en het is goed voor het toerisme en de recreatie. Er zijn wel vragen bij de uitvoerbaarheid:

- Is de handhaving uitvoerbaar?
- Hij vraagt het college of dit voortaan gedaan wordt met de Omgevingsverordening. Gaat men zaken tussentijds amenderen en kan dit niet bij een volgende herijking van de Omgevingsverordening worden meegenomen in de integrale afweging die op dat moment wordt gedaan?

De VVD is enthousiast als het qua proces niet te veel door de bestaande processen heenloopt en als het uitvoerbaar is.

Mevrouw De Boer meldt dat GroenLinks de nodige zorgen heeft over dit voorstel. Eerder is in de Landschapsverordening het huidige kader vastgesteld (maximum van 7 meter en een open boot voor aanmeren aan een erf). Historische vaartuigen zijn hiervan ontheven. Er waren wel degelijk goede redenen voor de richtlijnen: Gericht op de kwaliteit van het landschap, dorpsgezicht, historische zichtlijn en de inpassing in de schaal van het landschap, want verschillende delen van de Vecht hebben een andere uitstraling. Het deel waar dit over gaat is een deel van de Vecht dat relatief smaller is, buitenplaatsen kent, en een bepaald karakter heeft wat behouden zal moeten blijven. Zij vraagt mevrouw Hoek hoe naar deze criteria is gekeken en of die zijn meegenomen in dit nieuwe voorstel. Daarnaast vraagt zij de gedeputeerde wat de reden was om de vorige keer de motie te verwerpen.

De voorzitter geeft het woord aan de gedeputeerde voor de beantwoording van de vragen:

Gedeputeerde Van Essen bedankt mevrouw Hoek voor het initiatiefvoorstel. Hij meldt dat er een Omgevingsverordening ligt die in maart 2022 door de Staten is vastgesteld. Op 10 maart 2021 is de interim Omgevingsverordening vastgesteld. GS is bezig met de aanpassingen op de verordening die in de loop van volgend jaar door de Staten vastgesteld gaan worden. Dit voorstel vraagt, om los daarvan, een extra wijziging van de verordening te doen. Op dit moment lijkt de Omgevingsverordening onder de nieuwe wet te vallen maar mocht dit onverhoopt uitgesteld worden dan wordt het de andere. Dit is een onzekerheid, maar het opent de deur dat men op ieder moment van het jaar een extra cyclus in de aanpassing van de verordening kan starten. Dat is lastig hanteerbaar en voor de buitenwereld onvoorspelbaar. Er was eerder een Provinciale Ruimtelijke Verordening die af en toe werd aangepast. Met de Omgevingsverordening gebeurt dit beduidend vaker (het afgelopen jaar al twee keer). De frequentie biedt voldoende kansen om dit soort wijzigingen mee te nemen. Het zou logischer zijn om het inhoudelijke debat op de voorgestelde wijziging op dat moment te voeren. Hij kan zich voorstellen dat de Staten aan het college zou vragen om bij een volgend ontwerp dit voorstel mee te nemen. Een wijziging of verandering betekenen een hoorzitting en zienswijzen, en er kunnen ook andere inhoudelijke discussies komen omdat mensen kunnen inspreken op andere onderwerpen. Als het gaat om de hygiëne van de Omgevingsverordening is iets meer zorgvuldigheid op zijn plaats. Zienswijzen op dit onderwerp behoren eveneens onderdeel te zijn van de besluitvorming. Het voorstel wordt ter visie gelegd en dit doorkruist de procedures en de cyclus die men heeft uitgelijnd. Wanneer PS dit wil agenderen is het logisch om dit via een motie vreemd te doen. Dan kan PS het college verzoeken om bij het eerstvolgend ontwerp dit onderwerp op te

nemen zodat het meeloopt in de normale cyclus. Dit zit voor een deel in het vijfde besluitpunt waarin wordt gevraagd om dit voor 15 maart te doen, omdat voor 15 maart echt een extra cyclus betekent.

De gedeputeerde beantwoordt de andere vragen:

- Een aantal fractieleden wees op de motie die in maart in de raad van de Stichtse Vecht is aangenomen met de vraag wat de houding van GS hieromtrent was. Hij is hier zelf niet over benaderd maar volgens hem is er wel ooit contact geweest tussen collega Bruins-Slot en de wethouder van Stichtse Vecht. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen van de verordening. Hij heeft hier momenteel geen verdere informatie over. Er is ambtelijke afstemming met de gemeente over dit onderwerp.
- Op de vraag waarom is gekozen voor 7 meter antwoordt hij dat dit is ingegeven vanuit landschappelijke bescherming. Dit geldt ook op vergelijkbare rivieren in de provincie. 7 meter is fors en heeft landschappelijke impact. Er kan een risico op bewoning zijn en het kan effect hebben op oevers. De 7 meter staat al heel lang in de verordening. Het klopt dat de regel binnen de bebouwde kom anders is dan daarbuiten maar dit geldt voor meer dingen. De provincie heeft een belangrijke rol om het landschap te beschermen en de kwaliteit daarvan te behouden en te versterken. De regel van 7 meter is daaruit ingegeven. Inhoudelijk hecht het college aan deze regel zoals dit in de verordening staat. Mocht de Staten hier iets in willen veranderen dan adviseert hij om dit via een motie vreemd te doen, zonder de datum van 15 maart om het uitvoerbaarder te maken.
- Het is hem niet bekend dat gesprekken met Noord-Holland hierover hebben plaatsgevonden.

Mevrouw Hoek bedankt voor de vragen, de positieve reacties en de antwoorden van de gedeputeerde. Zij gaat over tot beantwoording van de vragen:

- Het advies van de ambtenaren was om het alleen toe te spitsen op de Vecht. 50PLUS is begonnen met de hele provincie en heeft alle gemeenten een brief gestuurd met de vraag hoe zij hierin staan. Een paar gemeenten zeiden dat zij dit liever niet hadden. Amersfoort wilde dit niet vanwege de open verbinding naar de binnenstad en omdat de boten daar niet echt passen omdat men er nauwelijks kan manoeuvreren. De stad Utrecht was eveneens tegen omdat dit in de binnenstad niet wenselijk is. In de meeste gemeenten speelde dit helemaal niet omdat ze wel water hebben, maar niet zoals de Vecht. Alles richting de Utrechtse Heuvelrug is een ander gebied dan de Vecht en het Groene hart. De meeste gemeenten wensten 50PLUS veel succes en vonden het voorstel prima. Het advies was om het alleen voor de Vecht te doen omdat dit het belangrijkste is. Zij woont aan de Vecht en heeft een bootje van 5,5 meter, maar voor haar speelt dit niet. Men is in de gemeente Stichtse Vecht tevens bezig met een bestemmingsplan voor de Vecht omdat binnen de stedelijke bebouwing de gemeente hierover gaat. De Vecht is een lange rivier met steeds verschillende regimes en men wil naar harmonisatie.
- Er varen grote boten over de Vecht omdat de Vecht tevens de bestemming beroepsvaart heeft.
- Op de vraag of er dan ook overnachtingen op de boten komen antwoordt zij dat men op een kleine boot ook een matras en een zeil kan leggen. Dit is niet de bedoeling. Het gaat alleen om de aanwonenden aan de Vecht buiten het stedelijke gebied. Lang niet alle boten zijn 12 meter.
- Als een motie wordt aangenomen en er zijn geen werkelijke kosten, behalve ambtelijke kosten, dan ervaart zij dit als ambtelijke ondersteuning. Bij veel moties zit geen dekking terwijl toch wordt verwacht dat de ambtenaren hier iets mee doen.
- In het college is weinig met het voorstel gedaan omdat de wethouders die hierover gingen weggingen.

De heer Schipper merkt op dat de gedeputeerde net vertelde hoe ingrijpend een extra amendement is qua zienswijzeprocedure en voorbereidingen. Als hij ja moet zeggen op een voorstel waarvan hij niet weet wat dit extra gaat kosten wordt het lastig. Hij adviseert om een schatting of een vorm van dekking in de motie op te nemen.

Mevrouw Hoek gaat verder met de beantwoording van de vragen:

- De reden van de motie heeft zij uitgelegd en de reactie van het college ook. Zij zit hier met twee petten, maar het college wil dit ontzettend graag. De wethouders van de landelijke partijen hebben de fracties in de Staten benaderd hoe zij hierin staan. De wens is heel groot.

Mevrouw Stegenga geeft aan dat mevrouw Hoek bewoning van de boten niet aannemelijk acht, maar Air b&b leidt op veel plekken eveneens tot problemen. Heeft mevrouw Hoek dit eveneens overwogen?

Mevrouw Hoek antwoordt dat de verhuurde boten meestal naar haventjes gaan en niet kunnen aanmeren bij particulieren. Bij de bruggen kan men 3x24 uur aanmeren om te overnachten.

Mevrouw Stegenga bedoelt dat mensen hun boot gaan verhuren om extra geld te verdienen via Airb&b.

Mevrouw Hoek heeft hier niets over vernomen en hier geen rekening mee gehouden bij haar voorstel.

De heer Van Schie vraagt of er een formele reactie van de gemeente te verwachten valt, of dat de provincie hier de zienswijzeprocedure voor moet afwachten.

Mevrouw Hoek zal de betrokken wethouder vragen of hij dit wil gaan doen.

Mevrouw Hoek gaat verder met de beantwoording van de vragen:

- De vraag omtrent de woonboten heeft zij al uitgelegd.
- Op de vraag waarom niet is overlegd met Noord-Holland antwoordt zij dat zij dit heeft uitgezocht en gevraagd, maar dat er niet veel reactie kwam. Wellicht moet zij dit nog een keer neerleggen bij het Statenlid in de provincie Noord-Holland. Zij zal dit aan de ChristenUnie laten weten.
- De PvdA had veel vragen en wellicht zijn hiervan al een aantal beantwoord.

Mevrouw Lejeune meldt dat zij heel concreet gevraagd heeft hoe mevrouw Hoek aan de 12 meter komt en heeft aangegeven dat het met 12 meter nog steeds niet hetzelfde is als aan de overkant van de Vecht.

Mevrouw Hoek antwoordt dat maar een paar mensen een boot van 12 meter hebben. De meeste boten zijn 8- of 9 meter. Er kan overwogen worden om in het voorstel tot 10 meter te gaan. Het is niet de bedoeling dat alles wordt vrijgegeven. Het is puur voor de aanwonenden tussen Utrecht en Nigtevecht die buiten de verstedelijkte bebouwing wonen. Zoveel zijn dit er niet.

Mevrouw Lejeune begrijpt dat de 12 meter een willekeurige lengte is.

Mevrouw Hoek beaamt dat men hierover in gesprek kan gaan.

Mevrouw Lejeune vraagt of dit met 12 meter gelijk is getrokken met de Noord-Hollandse overkant van de Vecht. Mevrouw Hoek beaamt dit en meldt dat daar alles mag.

Mevrouw Lejeune geeft aan dat er dan nog steeds geen uniformiteit is. Zij begrijpt dat er aan weerszijde van de rivier dezelfde regels moeten gelden maar mevrouw Hoek doet een voorstel waarbij er nog steeds aan twee kanten van de rivier verschillende regels voor de verschillende kades gelden.

Mevrouw Hoek antwoordt dat er aan een kant geen regels zijn, maar 50PLUS vindt niet dat men daarom alles los moet laten. Men heeft uiteindelijk wel met de Provinciale Verordening te maken.

Mevrouw Hoek gaat verder met de beantwoording van de vragen:

- Op de vraag waarom geen motie vreemd antwoordt zij dat zij is begonnen met een motie maar het advies kreeg om er een initiatiefvoorstel van te maken.
- Op de vraag naar het ecologisch effect op de oevers en waarom een ontheffingsregeling niet voldoende is antwoordt zij dat voorheen in de verordening stond dat een opbouw op de bootjes het zicht naar het landschap zou belemmeren. De voorgestelde opbouw van 1.7 meter is heel laag en, zowel de linkerkant als de rechterkant van de Vecht zijn hoger dan normaal. De boot ligt eigenlijk achter de dijk en een kleine opbouw is nauwelijks waarneembaar. Aan de andere kant liggen er in de buitengebieden woonboten die de zichtlijn belemmeren en de kleine tuinen hebben vaak hele hoge heggen. Het voorbeeld van zichtlijnen kantelt wanneer men bekijkt wat er allemaal langs de Vecht gebeurt. Dit gebeurt ook in de buitengebieden. Zij vraagt of de gemeente hier verantwoordelijk voor is, of dat dit valt onder de ruimtelijke ordening van de provincie. Dit is ingewikkeld.

Mevrouw Stegenga vraagt de gedeputeerde naar de ecologische effecten op de oever en waarom de ontheffingsregeling niet afdoende is. Als zij mevrouw Hoek goed begrijpt gaat het vooral om omwonenden die hun boot willen aanmeren. Tegelijkertijd gebruikt mevrouw Hoek als belangrijk argument de harmonisatie in de handhaving. Het lijkt haar dat de mensen die daar wonen wel weten of zij binnen- of buiten de rode contour wonen. Waar gaat het nu precies over? Of zijn er allerlei plekken waar recreanten kunnen aanleggen?

Mevrouw Hoek antwoordt dat de mensen die aan de Vecht wonen uiteraard weten dat zij buiten de stedelijke bebouwing wonen. De tijden zijn veranderd en de verordening van 7 meter is uit 2011. Degenen die buiten wonen hebben een breder perceel dan 5- of 7 meter. Toch mag er maar 1 bootje aangelegd worden. Het is niet zo dat er meerdere boten aangelegd mogen worden. Dit komt in de verordening en staat in de opdracht. De vrijstelling kan gebruikt worden onder de voorwaarde dat een veilige en vlotte doorvaart van de schepen gegarandeerd blijft. Om een opeenhoping van meerdere vaartuigen te voorkomen mag deze vrijstelling niet cumuleren met die uit het derde lid onder D.

Mevrouw Stegenga merkt op dat voldoende ruimte om door te varen haar een subjectieve graadmeter lijkt die voor de handhaving ingewikkeld is. Zij vraagt hoe mevrouw Hoek dit ziet.

Mevrouw Hoek antwoordt dat de voorvaart niet belemmerd mag worden. Dit is gewoon een voorwaarde die eigenlijk meer binnen de stedelijke bebouwing speelt dan daarbuiten. Waar zij woont kan men niet eens met drie langs elkaar varen.

De voorzitter concludeert dat alle vragen voldoende zijn beantwoord. Zij vraagt de commissie of het initiatiefvoorstel rijp is voor besluitvorming.

De heer De Heer vindt het voor de kwaliteit van de besluitvorming beter als men wacht op de herziening van de Verordening en het hierin meeneemt. Hij adviseert het initiatiefvoorstel verder uit te werken en de tijdsdruk hiervan af te halen.

De heer Schipper adviseert om met de gedeputeerde af te stemmen of het initiatiefvoorstel met een motie vreemd of een actualiteitsmotie beter in de steigers kan worden gezet. De SP zou hier meer voor voelen; het liefst zonder geld.

Mevrouw Lejeune steunt het voorstel van de heer De Heer, zeker vanwege het ontbreken van budget. Het meenemen van het voorstel volgend jaar in de discussie lijkt haar het juiste moment.

De heer Van Schie meldt dat de VVD een actualiteitsmotie zou steunen, maar het voorstel op dit moment niet steunt vanwege de argumentatie van het college.

Mevrouw Hoek vraagt of de VVD het wel steunt wanneer 50PLUS voor de verkiezingen met een motie vreemd of een Actualiteitsmotie komt.

De heer Van Schie beaamt dit.

Mevrouw Hoek constateert dat het voorstel in ieder geval gesteund wordt maar nog niet meteen uitgevoerd hoeft te worden. Sommige moties blijven soms een jaar of langer liggen.

De voorzitter constateert dat de commissie heeft besloten dat het initiatiefvoorstel niet rijp is voor besluitvorming. Er zijn een aantal heldere suggesties gegeven in de zin van een motie vreemd, een actualiteitsmotie, of meegaan in de cyclus van de verordening. Ze complimenteert mevrouw Hoek voor haar werk.

Mevrouw De Widt merkt op dat zij wil bevestigen dat dit precies aansluit bij hoe zij dit punt ingestoken had. Wat D66 betreft is het inhoudelijk een goed voorstel maar D66 vindt het geen goed idee om dit via een initiatiefvoorstel te doen. D66 zal bij dit voorstel instemmen met een actualiteitsmotie.

Mevrouw Stegenga merkt op dat zij het eens is met de heer De Heer.

Mevrouw Hoek meldt dat zij zo spoedig mogelijk met een actualiteitsmotie zal komen.

13. SV Benoeming twee leden Provinciale Commissie Leefomgeving

De voorzitter meldt dat hier tevens een vraag bij hoort. In de voorzittersmail valt te lezen dat er twee stukken zijn toegevoegd: Een memo van gedeputeerde Van Essen over de toekomst van de onafhankelijke advisering en het idee om hierbij een werkgroep te vormen waarin vertegenwoordigers van alle geledingen zitting kunnen nemen. Zij heeft van een enkeling gehoord dat er interesse is om deel te nemen aan deze werkgroep. De werkgroep moet een advies voor de nieuwe Staten formuleren en hiervoor is een plan van aanpak meegestuurd. Zij vraagt of er opmerkingen zijn over het memo of het plan van aanpak.

De voorzitter vraagt wie interesse heeft in deelname aan de werkgroep.

Mevrouw Van Gilse heeft interesse namens mevrouw De Man.

Mevrouw Van Elteren heeft interesse namens de heer Karatas.

Mevrouw De Widt heeft interesse namens mevrouw Veen.

De heer Hazeleger, mevrouw Rikkoert en mevrouw Koelewijn hebben eveneens interesse waarmee de werkgroep zes deelnemers heeft.

Gedeputeerde Van Essen is heel tevreden over deze opkomst.

De voorzitter meldt dat de commissie het Statenvoorstel moet doornemen, tenzij de commissie besluit dat dit als een hamerstuk naar de PS-vergadering kan. Alle commissieleden gaan akkoord dat dit een hamerstuk is.

14. Memo Motie 75 Rivierkreeft

De voorzitter meldt dat deze motie is opgewaardeerd door de ChristenUnie, JA21 en de SGP. Hiervoor wordt maximaal één termijn genomen en zij vraagt of iemand een toelichting wil geven.

De heer Hazeleger meldt dat de rivierkreeft alles opeet. Prachtige sloten worden in een paar jaar tijd totaal verwoest, terwijl de provincie zegt dat niet wetenschappelijk is aangetoond dat de oevers door de rivierkreeft worden opgegeten. Vervolgens doet men een pilot in een plasje in de Molenpolder. Dit is nuttig maar anders dan

de problematiek in de sloten van Zegveld. Hij mist echte actie. Het vangtuigenonderzoek is interessant en verdient opvolging. Hij vindt dat de provincie niet kan wachten en nu mee moet doen met de pilot van HDSR; en zo snel mogelijk druk moet zetten op het Rijk om de Visserijwet aan te passen en te zorgen dat er ruimte komt om met echte bestrijding aan de gang te gaan met deze verwoester van het landelijk gebied.

De heer Dinklo hoorde gedeputeerde zeggen dat de 22 nieuwe invasieve exoten niet in Nederland voorkomen. Hij heeft dit nagezocht en ziet er drie die in Nederland wel voorkomen: De zwarte dwergneerval, de Afgaanse duizendknoop en de boomwurger. Het stoort hem dat hij verkeerd is ingelicht door de gedeputeerde. Hij vraagt zich af waarom de gedeputeerde een motie van PS niet uitvoert. Er is een motie aangenomen waarin gezegd is dat er actie moet worden ondernomen, maar PS wordt het riet ingestuurd met slechts een paar dingen die gedaan worden. Het stoort hem dat iedereen naar elkaar wijst. JA21 wil dat de motie die door PS is aangenomen uitgevoerd wordt.

De voorzitter vraagt of de andere fracties vragen hebben in lijn met de opwaardering.

De heer Van der Steeg meldt dat de PvdD het een flutmotie vindt. De motie is onderdeel van een bestrijdingsbubbel terwijl er een grote lacune is met betrekking tot de rivierkreeft. Er zijn gebieden in Nederland waar de rivierkreeft aanwezig is en er geen problemen zijn. Hoe dit komt weet men niet. De rivierkreeft is kennelijk een zwart schaap en een excuus voor het eigen falende beleid. De waterkwaliteit in Nederland was al slecht voordat de Amerikaanse rivierkreeft aanwezig was in Nederland. De pilot Molenpolder is in principe een flutpilot omdat in het gebied geen natuurlijke vijand kan komen. Op deze manier krijgt een natuurlijk evenwicht geen kans. Wat de PvdD betreft is dit een verkopende bestrijdingspilot. Hetzelfde geldt in het landelijk gebied. Door de enorme hoeveelheid pijlschotten kan geen roofvis hier meer in. De aanwezigheid van roofvis is al voldoende om de populatie Amerikaanse rivierkreeft minder mobiel te maken, waardoor deze zal dalen. Hij leest alleen over bestrijdingskennis en niets over het vergaren van andere kennis of het versterken van ecosystemen. Bij het werkbezoek aan Molenpolder kon men horen dat de rivierkreeft succesvol is waar het natuurlijk evenwicht verstoord is. Het is opvallend dat de gedeputeerde zegt dat de pilot van HDST zinloos is maar dat de provincie desondanks een bijdrage heeft gegeven aan HDSR voor de pilot in Zegveld. De provincie maakt van de rivierkreeft kennelijk liever een nieuwe muskusrat (ook zo'n wreed en zinloos verhaal). De gedeputeerde geeft aan dat wat haar betreft de motie heeft afgedaan, maar de PvdD was al klaar mee toen de motie in stemming werd gebracht.

De heer Hazeleger geeft aan dat er een verschil is tussen de heer Van der Steeg en gedeputeerde Sterk. De heer Van der Steeg mag deze mening hebben als volksvertegenwoordiger, maar gedeputeerde Sterk heeft de opdracht om een motie van de meerderheid van de Staten uit te voeren. Hij vraagt of de heer Van der Steeg het hiermee eens is.

De heer Van der Steeg beaamt dat hij het recht heeft op een eigen mening.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Sterk om de opwaardeerders te beantwoorden.

Gedeputeerde Sterk meldt dat zij de zorg over de rivierkreeft deelt. Zij heeft met de waterschappen en de dijkgraven in de provincie gesproken waarbij zij gevraagd heeft of zij dit vraagstuk herkennen. Iedereen herkent het probleem maar het is ongelooflijk ingewikkeld om in te kunnen schatten wat men het beste kan doen om de rivierkreeften te bestrijden. Het afvangen van rivierkreeften is geen oplossing omdat één rivierkreeft zeshonderd nakomelingen heeft. Het probleem van de rivierkreeft zit meer in de samenhang van het ecologische systeem. Dit heeft te maken met het type waterplanten, de oever, de hydrologische toestand van het water. Dat samenspel maakt dat het soms aantrekkelijk is voor de rivierkreeft om er te zijn maar men kan hier geen algemeen geldende uitspraken over doen. Dit maakt het ingewikkeld om te bedenken welke pilot de provincie zou moeten lopen. Er is een pilot in de Molenpolder omdat dit het enige gebied in de provincie is waar dit kan, omdat er men in staat is om het watersysteem te isoleren, rivierkreeften te weren, de visstand aan te passen en de plantengemeenschappen te herstellen door deze te enten. Deze vier zaken moet men onderzoeken om vast te kunnen stellen wat precies de reden is dat rivierkreeften in bepaalde gedeeltes meer voorkomen dan andere. Vooralsnog zijn er geen andere mogelijkheden in de provincie om dit te onderzoeken.

Er lopen op twee andere plekken nog twee pilots, samen met de WUR. Het is goed dat deze pilots lopen, maar geld eraan toevoegen heeft geen zin omdat deze pilots gewoon lopen. Het probleem bij het onderzoek naar de rivierkreeften is dat de provincie verantwoordelijk is voor de N-2000 gebieden en dat LNV vanwege een Visserijwet uit 1963 verantwoordelijk is voor de bestrijding buiten de N-2000 gebieden. Zij zijn de enige die de vangacties mogen plegen. Dit gebeurt beperkt want de inzet van de vangtuigen heeft veel negatieve effecten. Een rivierkreeft heeft relatief heel weinig natuurlijke vijanden. De reiger lust ze niet en andere vogels die ze zouden kunnen eten zijn niet gewend aan de Amerikaanse rivierkreeft. De otter is wel een natuurlijke vijand van de rivierkreeft maar komt in de provincie maar heel beperkt voor. Het gebruik van vangkooien heeft veel negatieve effecten.

De provincie zet daarom alle actie op de Taskforce met het IPO en de Unie van Waterschappen. De Unie van Waterschappen heeft dit scherp op het netvlies, maar ook zij vragen zich af wat de beste manier is om dit op te lossen. De Taskforce doet twee dingen: Aan LNV aangeven dat de Visserijwet moet worden aangepast omdat de provincie anders niks buiten het gebied kan, en de provincie duidelijkheid geven wat hij buiten het gebied kan doen. Er lopen inmiddels een reeks onderzoeken vanuit de Taskforce om te kijken aan welke knoppen men moet draaien om te zorgen dat de rivierkreeft in normale aantallen gaat voorkomen in evenwicht met hun omgeving. Zij vindt het op dit moment onwenselijk om de verantwoordelijkheid die nu bij LNV ligt over te gaan nemen, omdat dit daar thuis hoort en omdat de vraag ligt om de Visserijwet aan te passen. De provincie wil daar waar mogelijk wel bijdragen aan het plan van aanpak van de landelijke Taskforce. Als dit betekent dat de provincie financieel moet gaan bijdragen en daarvoor iets in de zomernota moet doen, dan is de gedeputeerde de eerste om te zeggen dat de provincie dit doet. Zij onderschrijft eveneens de noodzaak om op zoek te gaan naar een oplossing voor dit probleem. Het college heeft goed gekeken naar de motie maar ziet op dit moment te weinig redenen om, naast de zaken die al gebeuren, iets te doen wat zou kunnen helpen bij het bestrijden van de rivierkreeft. Het is niet zo dat het college dit niet wil maar het geld moet goed besteed worden en dit kan pas wanneer men helder heeft wat helpt en wat niet. Dit is de reden waarom het college dit antwoord heeft gegeven.

De heer Hazeleger geeft aan dat de rivierkreeft een invasieve exoot is die niet in balans met zijn omgeving kan zijn. Volgens de Europese wetgeving moeten invasieve exoten geweerd worden. Hij zou het fijn vinden wanneer de gedeputeerde in ieder geval bestuurlijk commitment blijft uitspreken voor de pilot. De toon van het memo heft hem gestoken.

De heer Dinklo is blij dat de gedeputeerde het probleem onderkent. Hij sluit zich aan bij de heer Hazeleger en vraagt of de gedeputeerde bereid is om serieus ernaar te kijken als partijen melden dat zij een concreet rivierkreeftenprobleem hebben en geld nodig hebben voor een oplossing.

Gedeputeerde Sterk biedt haar excuses aan voor de toon in de brief. Dit was niet de bedoeling en zij erkent de problematiek. Het college ziet momenteel echter geen concrete oplossing. Daarom lopen er veel onderzoeken en doet de provincie pilots. Allen zijn op zoek naar een oplossing en dat is zeker ook het geval bij de waterschappen. Als het gaat om de rivierkreeften af te vangen gaat zij nee zeggen omdat dit geen oplossing is. Als het gaat om een vraag om een bewezen oplossing voor de rivierkreeft dan wil zij hierop ingaan, maar dit heeft men op dit moment nog niet. Geld voor het afvangen van rivierkreeften wil zij niet toezeggen.

15. Memo toezegging vossenbeheer

De voorzitter meldt dat dit door de SGP is opgewaarderd. Er is alleen een eerste termijn en zij vraagt de SGP om een toelichting.

De heer Hazeleger uit vandaag een hartenkreet namens de grutto. Er moet iets gebeuren want de grutto krijgt zijn jongen niet meer groot. Het afgelopen seizoen was voor iedereen in het gebied die iets te maken heeft met weidevogels een ramp. De nesten die er waren zijn leeg gevreten door de vos en het nieuwe seizoen komt eraan. De provincie kan niet wachten op de uitspraak van de Raad van State omdat hij niet weet wanneer dit komt. Dit zou eigenlijk in oktober zijn maar dit dreigt januari/februari te worden. Dan is het echter te laat omdat het nieuwe seizoen al is begonnen. Wanneer er nog zo'n seizoen komt overleven de weidevogels het niet. Iedereen in het veld ziet dit en iedereen wijst naar elkaar. Hij mist in het dossier de regie. De voorzieningenrechter zegt dat het verlenen van een ontheffing mogelijk is met alle gegevens die op dit moment worden verzameld. De SGP gaat alle mensen die hiervoor kunnen zorgen bij elkaar brengen zodat deze ontheffing kan worden verleend want de grutto kan niet wachten.

De voorzitter vraagt of er verdiepende vragen zijn.

Mevrouw Van Elteren kan zich voorstellen dat de grutto ook zou willen dat er iets wordt gedaan aan de afname van zijn leefgebied en de intensief bewerkte graslanden. Dit komt in het verhaal van de heer Hazeleger niet terug.

De heer Van der Steeg vindt dit een voorbeeld van het weghalen van de aandacht van de werkelijke oorzaak van de terugloop in weidevogels: Namelijk het grondgebruik, de waterstanden, gif, maaien et cetera. Hij vraagt aan de heer Hazeleger of het agrarische grondgebruik eveneens in de hartenkreet van de heer Hazeleger zat, aangezien dit niet goed voor is de grutto.

De heer Dinklo sluit zich aan bij de hartenkreet van de heer Hazeleger. In het memo staat bij ad 2 dat de rechtbank in onze zaak heeft aangegeven dat het onverbindend verklaren van de landelijke vrijstelling indien die werkt niet is beperkt tot onze zaak. Wat hem betreft is dit incorrect. De voorzieningenrechter heeft gezegd dat het alleen een uitspraak is voor procespartijen. Hij wil dit rechtgezet hebben omdat de partijen hier anders aanspraak op gaan maken.

De voorzitter geeft aan dat volgens haar dit gesprek al een keer letterlijk gevoerd is. Zij verzoekt om het kort te houden.

De heer Hazeleger heeft LTO hier nog nooit over gehoord. De mensen die hij hier wel over spreekt zijn de mensen waar PvdD voorstander van is. Het zijn mensen die doen aan hoogwaterpeil, weidevogelbeheer en agrarisch natuurbeheer. Deze mensen zien met pijn in hart dat zij alles doen om nesten af te zetten. Een heel N-2000 gebied was helemaal ingericht, maar er komen een paar vossen en het weidevogelgebied is leeg.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Sterk

Gedeputeerde Sterk meldt dat zowel de provincie als de Faunabeheereenheid (FBE) behoefte hebben aan alle beschikbare input om te kunnen onderbouwen waarom de provincie de ontheffing nodig heeft. Hier is men momenteel mee bezig. De provincie is in hoger beroep gegaan omdat hij denkt dat eerder toestemming is verleend op dezelfde argumenten. Omdat dezelfde argumenten nu zijn afgewezen vindt de provincie het van belang om in hoger beroep te gaan. Dit is de snelste weg naar duidelijkheid. Wanneer de provincie een nieuwe ontheffing zou aanvragen dan kan dit alleen maar op basis van dezelfde informatie die men nu al heeft. De rechter heeft aangegeven dat deze informatie onvoldoende is. Er zijn drie punten waarvan de rechtbank heeft gezegd dat het onvoldoende onderbouwd is. Er is hiervoor wetenschappelijk onderzoek nodig en dit gaat twee- tot drie jaar duren. De snelste manier om helderheid te krijgen voor de grutto is om in dit hoger beroep te gaan en hier alle beschikbare informatie bij te gebruiken. Zij doet deze oproep omdat zij op dit moment nog geen nieuwe informatie heeft gezien. Zij stelt vast dat de groep die de heer Hazeleger benoemd (de Agrarische Collectieven) onderdeel vormen binnen de FBE en ook gesprekspartner zijn. Vanuit deze groep heeft zij evenmin nieuwe informatie gezien. Extra informatie aanleveren gaat een stuk sneller dan het aanvragen van een nieuwe ontheffing. Een nieuwe ontheffing wordt afgekeurd als er geen nieuwe informatie is, of het gaat heel lang duren voordat de provincie de goede informatie heeft. In overleg met de eigen advocaten, juristen en FBE heeft de provincie besloten om dit zo door te zetten. Het zou tevens helpen als er een nulmeting was gedaan vanaf het moment dat de vos niet meer afgeschoten mocht worden; om bij te houden wat dit doet in het gebied. Dat is tot op heden niet gebeurt en dat is jammer omdat de provincie anders deze gegevens had kunnen gebruiken om in een later stadium aan te geven wat de effecten hiervan zijn.

De heer Hazeleger vraagt of de gedeputeerde open staat voor informatiewisseling en of zij bereid is om hierin de regie te nemen. Hij vraagt of zij in gesprek wil gaan met alle betrokkenen om te kijken of de informatie er is en of men dit met elkaar op tafel kan krijgen. Dit is de snelste route om het bejagen van de vos op tafel te krijgen.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de provincie bezig is met het hoger beroep. De tijd is relatief kort. Zij hoort van partijen buiten de deur dat er allerlei informatie is. Zij zal deze partijen uitnodigen om deze informatie aan te leveren zodat dit kan worden meegenomen. De gedeputeerde gaat niet op zoek naar de informatie omdat dit haar rol niet is. Dit is iets wat de FBE zou moeten doen en wat de partijen zelf moeten inbrengen. Als de informatie er is ontvangt zij dit graag omdat de provincie dit kan gebruiken bij het hoger beroep dat nu uitstaat. Zij weet dat de Raad van State het druk heeft maar zij hoopt voor de start van het nieuwe broedseizoen een uitspraak te hebben.

16. Randstedelijke Rekenkamer: Notitie Bodemdaling in veenweidegebieden

De voorzitter vraagt of mevrouw Van Gilse haar opwaardering wil toelichten.

Mevrouw Van Gilse bedankt de Randstedelijke Rekenkamer voor de notitie. Zij vindt het licht verwarrend dat het slechts een notitie is. Normaal worden rapporten gedeeld en zij vraagt zich af of deze vorm vaker zal voorkomen en wat daar de functie van is. Zij blijft het lastig vinden dat GS hier geen reactie op geeft. De notitie heeft geen conclusies en aanbevelingen maar er worden toch veel zaken geconstateerd. Zij zou het fijn vinden om te horen wat GS hier wel/niet mee gaat doen en of men tot nieuwe inzichten is gekomen; zoals het kennisvacuüm, koppeling met het stikstofdossier, en dat voor een groot gedeelte van de uitvoering nog geen idee is hoe de provincie dit gaat bekostigen en hoeveel geld er van het Rijk zal komen. Zij zou hier graag een reactie van de gedeputeerde op krijgen.

Mevrouw De Haan vraagt of het rapport wellicht te vroeg is en of er aan de voorkant iets in te regelen is, zodat men niet met een stand van zaken zit waaruit geen aanbevelingen kunnen volgen. Zij vraagt wanneer zo'n onderzoek begint, aangezien de andere provincies niet zo ver waren als de provincie Utrecht.

Gedeputeerde Sterk heeft twee vragen gehoord die eigenlijk gesteld moeten worden aan de Randstedelijke Rekenkamer zelf. In dit rapport zaten geen conclusies en aanbevelingen en daarom kan de provincie niet echt een reactie geven. Zij heeft een aantal van de gestelde vragen al in de technische beantwoording toegelicht. De provincie is bezig met het uitvoeringsprogramma dat volgt op de visie. Dit zal eind dit jaar bekend zijn. Zij heeft de 80%-versie al gezien. Daarin zal GS aangeven wat hij gaat doen en welke middelen hij gaat toepassen. Daarin speelt een rol dat de provincie op dit moment in de discussie over het landelijk gebied zit en dat dit impact heeft. Aan de andere kant is de provincie nog steeds bezig met de kennisleemte die de Randstedelijke Rekenkamer

heeft geconstateerd. GS probeert dit op te lossen. Afgelopen vrijdag heeft zij een project feestelijk afgesloten waarin vijf jaar lang boeren met waterinfiltratiesystemen hebben geëxperimenteerd op verschillende manieren en dit hebben toegepast op weidevogelbeheer. Dit was heel interessant en nodig omdat de provincie op dit punt veel kennisbehoefte heeft. GS probeert hierin te voorzien en is bezig met een Uitvoeringsprogramma. Zij denkt dat men hier later nog een keer over door moet praten omdat dit momenteel voortijdig is.

De voorzitter adviseert er op te letten dat dit gremium wordt gebruikt voor de vraagstelling waar het voor bedoeld is. Wanneer de commissie de Randstedelijke Rekenkamer iets wil vragen moet de vraag daar worden gesteld.

Mevrouw Van Gilse vraagt of in het vervolg mogelijk is om rapporten, notities en handreikingen van de Randstedelijke Rekenkamer standaard op de commissieagenda te zetten, en of er eventueel een presentatie vanuit de Randstedelijke Rekenkamer kan worden gegeven. Zij vraagt of het mogelijk is om vragen te stellen aan iemand van de Randstedelijke Rekenkamer in bijvoorbeeld een commissievergadering.

De heer Kools geeft aan dat de notitie meteen is geagendeerd voor deze commissievergadering. Er is tevens door de griffie contact gezocht met de Randstedelijke Rekenkamer. Alle vragen en technische vragen zijn aan de Randstedelijke Rekenkamer doorgespeeld. De Randstedelijke Rekenkamer heeft echter geconstateerd dat alle vragen aan GS gericht waren en is daarom niet gekomen. Zij hebben aangeboden om vanmiddag een groot deel van de vergadering digitaal bij te wonen. Zij waren aanwezig maar helaas is de commissievergadering uit de tijd gelopen. Hij denkt dat de wensen van mevrouw Van Gilse al vervuld zijn.

Mevrouw Van Gilse wil graag dat dit in het vervolg mogelijk is.

Mevrouw Hoenderdos geeft aan dat zij wel nog aanwezig is.

Mevrouw Van Gilse vraagt over de rol en de functie van de notitie en of het bij de andere provincies voorkomt dat GS daar en reactie over geeft, hoe de Randstedelijke Rekenkamer hierin staat en wat zij ermee hebben beoogd om de notitie te maken.

Mevrouw Hoenderdos geeft aan dat er in de andere drie provincies evenmin een bestuurlijke reactie is gekomen omdat in de aanbiedingsbrief stond dat de Randstedelijke Rekenkamer geen conclusies en aanbevelingen formuleerde. Het is daarom lastig om een bestuurlijke reactie te geven. Zij licht toe dat het onderzoek is uitgevoerd na advisering van de Programmaraad. Op het moment dat de Randstedelijke Rekenkamer het onderzoek ging doen heeft hij een verkenning gedaan. De Randstedelijke Rekenkamer was in de veronderstelling dat de Regionale Veenweidestrategieën in een verder stadium zouden zijn. In Utrecht is dit inderdaad al langer beschikbaar maar in de andere twee provincies niet. De Rekenkamer heeft gezien dat dit eigenlijk nog in de opstartfase is. Daarnaast is het een zeer complex probleem. Wanneer men alleen iets over bodemdaling gaat zeggen in een oordelende rol, zoals de Randstedelijke Rekenkamer doet, licht men het hele beleidsveld hier specifiek uit. Dit overwegende heeft de Randstedelijke Rekenkamer besloten om hier een afronding aan te geven met een beschouwende notitie. Dat is een uitzondering. Het is de bedoeling dat de rapporten van de Randstedelijke Rekenkamer voorzien worden van een feitenrelaas, conclusies en aanbevelingen. De Randstedelijke Rekenkamer heeft in november een Programmaraad en zij zal dit punt agenderen om te bespreken hoe dit is gevallen.

Mevrouw De Boer vindt het opvallend dat de voortgang sterk achterblijft.

De voorzitter verzoekt om niet inhoudelijk te reageren. Wellicht is mevrouw Hoenderdos bereid om vragen schriftelijk te beantwoorden.

De voorzitter bedankt allen voor de aanwezigheid en sluit de vergadering.

Toezeggingen

8.

Inspraak

Gedeputeerde **STERK** zegt toe een informatiesessie te organiseren omtrent het ganzenbeleid.

Gedeputeerde **STERK** zal bij de infosessie of bij de ganzenaanpak erop terugkomen of de provincie bepaalde pachtgronden ter beschikking kan stellen.

9.

SV Beleidskader strategisch grondbeleid provincie Utrecht

Gedeputeerde **STRIJK** zegt toe een informatiesessie te zullen organiseren over de wijze waarop de grondbank functioneert, de grondstrategie en de Wet Voorkeursrecht.

Gedeputeerde **STRIJK** zegt toe een overzicht van de gronden die in het bezit zijn van de provincie te doen toekomen.

10.

Memo voortgang NNN en Groene Contour

Gedeputeerde **STERK** zegt toe dat GS ervoor gaat zorgen dat er een lobby wordt opgezet richting de Tweede Kamer omtrent uitwerking van de subsidie-instrumenten voor Groene Contour.

11.

SV Programmabegroting 2023

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM** zegt toe te zullen checken of de te bouwen woningen bij Vliegbasis Soesterberg in 2023 gerealiseerd zijn.

Gedeputeerde **VAN ESSEN** zegt toe het startpakket met opdrachten omtrent de gebiedsgerichte aanpak stikstof vanuit het Rijk aan PS te sturen zodra hij dit heeft ontvangen.

Gedeputeerde **STERK** zegt toe te kijken wat de plattelandscoaches kunnen betekenen in de gebiedsprocessen.

Gedeputeerde **STERK** zegt toe de in de commissie BEM terug te zullen terugkomen op motie 32.

Gedeputeerde **STERK** zegt toe schriftelijk te zullen reageren op de vraag omtrent extra zwemlocaties. Zij zal tevens de huidige stand van het zwemwater (blauwalg) in haar reactie meenemen.